

A tanfolyam tárgyal.

A szőlők trágyázása. Előadó: *Cserháti Sándor* a magyar-óvári gazd. akadémia tanára.
Szőlőtelepítés és művelés. Előadó: *Engelbrecht Károly* magyar kir. szőlőügyi és borszási főfelügyelő.

Szénkéngazság és a szőlő rovarelleneségei. Előadó: *Jablonszki József* a m. kir. rovarügyi állomás főnöke.

Borkészítés. Előadó: *Dr. Kováts János* a magyar-óvári gazd. akadémia tanára.

A szőlő növényelleneségei. Előadó: *Macey Gyula* a magyar-óvári gazd. akadémia tanára.

Visszatekintés az 1897-ik évről.

Ha visszatekintünk az 1897-ik évre, látjuk; hogy az mezőgazdasági életünkre nézve nagy horderejű eseményekben gazdag volt. Sajnos, ennek az évről meggátolt történetéből, végeredményben mégis több kár, mint haszon három mezőgazdaságunkra.

Helyzetünk a külállamokkal szemben a dolog természete szerint nem változhatott, mégis, a külföldi államoknak egyes, nagyobb hatása akciói bennünket sem hagyhattak érintetlenül. Így erőssé visszahatást van hivatal kelteni nálunk is az Éjszak-Amerika új elnöke: *MacKiney* által inaugurált *védám-politika*, mely Európa ipari kivitele ellen irányul s a cukorkiviteli prémiómat ebben a viszonylatban teljesen illuziózsa tette. Ez az akció újabb ösztönt szolgáltatott a *közepurpúr* vámanúd tervének felkarolásához; eltekintve azonban Goluchovszki külügyminiszternek ezen eszme megerősítésére szolgáló kijelentésétől, a terv maga a gyakorlati térer egy lépéssel sem haladt a megvalósulás felé. A külföldi államok közül még Francia- és Németország magatartása maradt ránk nézve emlékeztető, amely államok *állatkivitelünk* élé mesterséges korlátokat emeltek, a nélkül, hogy a sérelmesnek

talált elzárólasok kormányunk közbe lépése segíthetett volna.

Az elmúlt év legfontosabb gazdaságpolitikai eseményei mindenesetre az *Ausztriával való gazdasági kiegyezés* megújítását célzó tárgyalásokban keresendők. E kérdésben a társadalmi uton megnyilatkozott érdekeltség már kimondotta utolsó szavát, amennyiben az iparosok (az orsz. ipar-területi naggyűlés január 4-iki felületában) határozatlan az önálló vámtérlé mellett foglaltak állás, a gazdalkodósság pedig tudvalevőleg csakis oly kikötések mellett találta a közös vámtérléte gazdasági érdekeinkkel összeegyeztethetőnek, ha az autonóm vámtárlia revidáltaként oly módon, hogy a mezőgazdasági vámok emeltesse; továbbí feltételek: állategészségügyi konvenczió Ausztriával s a fogyasztási adók beszedésénél a magyar érdekek érvényesítése.

Mily megállapodások történtek ez irányban a kormányok között? azt még nem tudjuk; mindössze egy legújabb keletli hír engedi reményelni, hogy a vámtárlia reviziójára nézve a kívánt megállapodás tényleg megtörtént, ez a közlés azonban még az esetben sem volna elegendő a gazdasági kiegyezés érdemielvő való méltatására, ha tényleg bizonyulna s ha egyébként a gazd. kiegyezés akadémiájában lebonyolításának mi sem állandó útját.

Mezőgazdasági beléletünkben legnagyobb eseményzámba a *buzaárak vártalan emelkedése* ment; ami ugyan a magyar gazdákra nézve egyáltalán nem jelentett nyereséget, sőt ellenkezőleg; e körülmények több oknál fogva mégis nagy jelentőség tulajdonítandó. Így mindenekelőtt megéltünk az a teoria, hogy az eddigi alacsony buzaárak a *tal-termelés* következményei lettek volna, mert csak egy évi rossz termésnek

kellett jönnie, hogy a hirdetett feles buzaár-kielérlek szerényen elűljenek a föld színeiről.

A magas árszökek hatása a föld kátpattant továbbá, hogy országszerte óriási mértékben el vannak terjedve a *gabona-úrszóra* izelmek s éppen a vártalan áru-emelkedés olyan katasztrófát idézett elő a kisgazdák között, akik alacsony kény-szerárakban lekötötték előre buzájukat, hogy azt már hivatalosan is tudomásul kellett venni. Sajnos, egy ideiglenes értékü belügyminiszteri rendeleten kívül mi sem történt, ami az áru-úrszóra izelmeknek kivánatos meggátálását célozta volna.

A rossz termés s a vele kapcsolatos sanyaru viszonyok újabb okot adtak az *agrárszociálmus* terjedéséhez s kitöréséhez, mely a legtöbb helyen szerződészekkel szemben nyilatkozott meg.

Szomorú ismérve ennek a mozgalmnak, hogy minél több hívet szerez, magának a nép között, annál több frivólsággal tünteti ki társadalombontó célzatait. A szabócskegyei szociálisták immár kommunizmus elveinek hódolnak és valóban az agrárszociálmus az elene való védekezés szempontjából úgy kell megítélni, hogy az a gyakorlatban az anarchia lejtőjéhez vezet. A kormányzat elismerése nélkül magatartást tanusított a gazdai érdekek védelmezésében, részben átmeneti preventív intézkedéseivel, továbbmenőleg azzal, hogy megalkotta a *munkástörvényt*. Ezt a törvényt, melynek alapelve a szerződészek szigorú büntetése, általában kedvezően fogadták, de figyelemre méltó kifogás merült fel ellene azért, mert tág lét szab annak a követelésnek, hogy munkabér készpénzben fizetessék ki, ami nem egyéb, mint az anyagi károsnak bizonyult pénzgazdalkodás portálása.

TÁRCZA.

Szellemezés Bugaczon.

A civilizáció örvendetes terjedése követezében Bugaczon is divatba jött a taller-táncolatás.

A szellemezések ez a módja erőssé küzdelmen ment keresztül. Le kellett szerelnie az irnok humoros érzékének egész gyeverkészetét.

Az irnok ugyanis azt találta ki, hogy az Abe betűi közé "helyezett" talléra ráfette a mutató ujját s aztután olyan kegyetlen táncolatást vitt azzal véghez, arczaimának tréfas mimikája kíséretében, hogy a harsogó kacajoktól vagy egy héttől szöhoz sem jutottak a szellemek.

Végre is a jegyzőnk jól háthaütötte az irnokot e szavakkal:

"Ezt küldik magának a szellemek."

A második héten aztán azzal tartotta kellemes derültségben a Bugacz és vidékei társadalmat, hogy a megölt háttát föltette oda illő mozdulatot, amire a társaság hölgyekara mindannyiszor azt zengette:

"No maga igazán nagy kujon! Jó pipa! Jó alak!"

Végére e tréfas mozdulatok és kitélések is elvesztették vonzerőjüket. Hiába, a haladás

szelleme felrökölt azt, aki utjában áll, még akkor is, ha az illetőnek hat koczartatása van. És a jól táplált bugaczi hölgyek vaskatarrással kezdtek üldözni a szellemeket. Szegény szellemek! Szegény Kossuth, szegény Petöfi, ez időben többet tartózkodtak Bugaczon, mint az örök világozsg honában.

"No leadvok, most én is fogok egy jó szót kémi a Liebig szellemétől!" — szói egy szer Pál Miklós.

"Mi a kérdés?"

"Mit adjak az ökreimnek. Czudalul kifogytam a karamánból. Szegény párák úgy néznek ki, hogy elszorul a szíve az embernek."

"De pápa, hogy jut eszébe ilyenmi: a szököt eteléséről beszélni!" — szóltak a lednyékk, kecces tartózkodással ejtén ki a szavakat.

"Az ököhírlalásról" eszálkozott a jegyző, végtelen megdöbbenéssel konstatalván, hogy mennyit sülyedtek e pillanatban a bugaczi társadalmi viszonyok.

"Ej no. Én Liebiggel akarok beszélni s nem veletek. Gyepre öreg. Mit karamánoztassak az ökreimnél?"

A kisasszonyok keze alatt a taller megmozdult s a gyors egymásutánban megérintett betűik ezt a mondatot adták ki:

"Kérdezd meg a Kötzelket; ott van a monostorim."

"Mon — enyém, ostar, az ostar Bugaczon is — dünyögte Pál Miklós. — Tehát a

Liebig ostar a Kötzelken van. No ez elég értelmes felelet."

Azzal papíros tollalet veti, s feltette a Kötzelkélre a kérdést, hogy mit etessen a lesoványodott ökreivel.

A Kötzelkelen himam megjón a felelet. Gyönyörű receptet. Csalmadé, sárga köles és tepertő keverékből, gramm szerint ki van számítva, hogy mitől lesz boldog az ökrök.

S a bugaczi ökrök három napig csakugyan boldogok voltak. Ök sárga kölesről és tepertőről álmodtak ezalati, ami még legvrémebb reményeké is tulhaladta. Boldogtalan csak Pál Miklós volt, mert neki nem volt sem sárga kölese, sem tepertője. Ami teperő megakadt a háznál, az a szellemezési katasztrófa toalet és egyéb szükségleteire sem volt elegendő.

"Hiszen ha nekem meg volna mindaz, a mit te ajánlasz, állanék is én szöba veléd: tört ki az elégedettség Pál Miklósból, s a következő kérdést intézte a Liebig szelleméhez:

"Hallod-e te kalamársha mártott lélek, ha már olyan szép receptet írtál, ajánlj mindjárt egy patkát is hozzá, a hol azt bevalthassam."

A taller táncolóni kezdett s a következő felelet jött ki:

"Monostori nem ostar, hanem az én orvosom; patikus te vagy. Ne kérd receptet, ha nincs gyógyszered."

"Orvos — patika, — könnyül nekéd, do mit tegyek én, ha nincs gyógyszerem?"

△ A felsorolt takarmányművekkel az elméleti tápanyagszabványoknak megfelelő helyes és jó összeállításokat a hizlálás három időszakára nem készíthetünk azért, mert a rázott takarmány összetételét nem ismerve, azt a számszámokba be nem vehetjük. Még a különböző szénfélék összetételét is oly tág határok között ingadozhatik, hogy mindig is ugyanazon értékszámokat véve fel (virágjában kaszál, közepminőségű) pontos és teljesen megbízható eredményekhez nem jutunkunk s már a szénfélék számitása vételeimél is szükségesnek látszik a pontos megismerés, mely közöltesse nek azokat tápanyagtartalmát illetőleg. A jelen esetben azonban, a midőn a rázott takarmány összetételét meg megközelítőleg sem ismerjük; annak a vegyi után való megvizsgálása elengedhetetlen kellek. A rázott takarmánnyal kivül felsorolt takarmánymennyiség pedig, bármely mennyiségben volnának is rakciók, sokkal tágabb tápanyárrány bírnak, azaz sok szénhydrát és magas szárazanyagtartalom mellett aránylag kevés fehérjét tartalmaznak, úgy hogy ezekből olyan takarmányösszeállításokat nem készíthetünk, hogy a kellő mennyiségű anyagot a hizó szervezethez is megközelíthessük.

Mindhogy az 4—5 darab örök feljavítástáró, (2500—2800 kg.) s nem egy nagy-szabású s esetleg magas kockázattal járó hizlálóról van szó s mivel az anyagi veszteségek sokat ki sem tehet, ha több takarmányt is ad a hizóknek mint annennyit égen ok, azaz a jó eredmény eléréséhez tájékozottan nyúljon mondatok, hogy a takarmányrétből a hizlálás midő a három időszakában számitásba vehet napi adag gyantán, 1000 kg. betáplálási előnyura (circa 2 dró ökrökre) 60 kg.-ot. A számszámok, ha az jó minőségű, ugyancsak 1000 kg. előnyura ad 100 kg.-ot, azaz a három hizlálási időszakban; a sarjúból az I. időszakban 10, a II. és a III. időszakban 5—5 g.-ot vegyen számitásba. A rázott takarmányból az I. időszakban 3 kg., a II. időszakban 3 kg., és a III. időszakban 4 kg.-ot adjonjon.

erótakaró-okból nevezetesen a kukorica-zsóló az I. időszakban 2 kg., az II. időszakban 3 kg.-ot, és a harmadik időszakban 3 kg.-ot; a kölesből az I. időszakban 2 kg., a II. időszakban 3 kg., és a III. időszakban 4 kg.-ot tethet hozzávetőleg.

Ha azonban a megévő takarmányokhoz receptopécsát vásárolna, ami a hizláláshoz mindig kiférte magát (budapesti piactér ár 540—560) úgy a jelzett takarmányok a receptopécsával kellő tápanyárrány bíró s tápanyagok a szabványok szerint tartalmazó takarmánykeverékek létesítésére alkalmas lesznek. Eszerint receptopécsa keverésével etetni kelene az alábbi lehető pontos kiszámítások szerint:

I. időszak 1000 kg. előnyura s naponta: Takarmányrét 60 kg., zabolyva 1 kg., köles 2 kg., kukorica 2 kg., jómínőségű réti-zsóló 5 kg., sarjúszéna 10 kg., receptopécsa 2½ kg. Ezen takarmánykeverékből 26-78 szárazanyag, 2539 fehérje, 15 249 szénhydrát és 0 325 zsír foglalkaltik 1 76 arány mellett.

II. időszak 1000 kg. előnyura s naponta: Takarmányrét 60 kg., köles 5 kg., kukorica 2 kg., jómínőségű réti-zsóló 5 kg., sarjúszéna 5 kg., receptopécsa 3½ kg. Tartalmát 26-84 szárazanyagot, 2 937 fehérje, 14 721 szénhydrátot és 0 779 zsírt 1 : 56 tápanyag arányban tartalmazza.

III. időszak 1000 kg. előnyura s naponta: Takarmányrét 60 kg., köles 4 kg., kukorica 2 kg., jómínőségű réti-zsóló 5 kg., sarjúszéna 5 kg., receptopécsa 3½ kg. Tartalmát 26-84 szárazanyagot, 2 723 fehérje, 14 721 szénhydrátot és 0 779 zsírt 1 : 56 tápanyag arányban tartalmazza.

anyagot és sok szárazanyagot tartalmazván, csak a takarmány teriméjét növeltek volna, ami a hizláláshoz előnyösnek nem mondható.

Minden egyes hizlálási időszak 6—7 hétig tart, úgy hogy a hizlálás 4—4½ hónap alatt befejezhető lesz. A hizlálás tartamát előre pontosan megállapítani azonban sohasem lehet, s éppen azért az egyes időszakokat bizonyos napokhoz kötni, nem volna helyes eljárás. A hizók kondíciója, takarmányfogyasztás és értékesítő képességük szerinti a hizlálás hosszabb, hol ismét hosszabb ideig fog tartani, azelőtt azonban, hogy a hizlálást megkezdjük a állatok súlyban való gyarapodását és csak addig hízaljunk, amíg az időközönként megjelölt próbamázsalás kelő eredményt tüntet fel.

J. G.

GAZDASÁGI ÁLLATTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A hörögirtás.

Az utóbbi két esztendő alatt a rendkívül tömegesen elszaporodott egerekkel, vagy hirtelen szőzva, a mezei pocokokkal együtt nagy mértékben mutakozott még egy más rágcsáló, a hörögirtás is.

Nem szándékunk ezuttal a veszedelmes állat életmódját ismertetni, vagy azt leírni, hiszen melyik gazda nem ismeri azt a kis természetű, hirtelenjében dúló-fuló, nagyokat ugro még az emberrel is bátran szembeszálló állatot? És képtel. (az 1. ábrát) sem azért esztolom ide, hogy ezt a rossz csontot itt örökösleg meg azok előtt, kiknek csak keserűesztök okozott: e kép jutassa eszébe már most is a t. olvasónak azt az állatot, a mely nálunk, csak nem vet vele — aratáskor, vagy talán még előbb is a természetből mégis kivessi a maga részét, amelyhez a tolvajjüregben kivül, semmi „jogczim”-a sincs.

Hogy a hörögirtás mágévő, azt minden gazda tudja, de hogy rágadozó is, azt kevesen sejtik. Pedig úgy van. En az utóbbi években a jelemzőlő örmegye szintén az egerirtással fog össze. Ahol csak eger van, mindentűn van hörögirtás is a alig találok az országban egy-két vármegyét, ahol a gazdák akár nyáron, akár este elején nem panaszokdát volna, hogy sok a hörögirtás. Mint hogy az bizonyos, hogy a hörögirtás egeret, pocokot, kígyót, gyíkot, rovatot eszték én az országban látott állapokat után látva, azt hiszem, hogy a hörögirtás rohamos szaporodását a pocokok tették lehetővé, mert az ó vérükön hízott és nőtt majdnem mindenűt.

Hazai előfordulása kárteknőségét azonban két újabb oldalról mutatta be. Az egyik az, hogy a házi állatok gátokozásának elcsúsztatásából, keresztül-kasul vezetők lyukjait itt építette és pedig anyagon, hogy ezek a gátok árvíz esetén seholyan sem felelhetek volna meg annak a czelnak, amelyből azokat felépítették. Mert nemcsak hogy az így átlukozott gát hamarabb ázhatik áll, hanem a hörögirtás építmésziárd, annál nagyobb, hogy az egy és ugyanazon lanytyálból a kijárók a gátnak mindkét oldalára vezeték s így tehát a viznek nem is kellett a gát koronájáig felemelkednie, hogy az árteret elhagyhasza, mert hiszen áttörhetett a hörögirtályukon már jóval alattabban is. Ez pedig nem jó dolog, mert legyen a gát bármilyen szilárd, annak védegye kétes, ha az alja már ki van kezdve s átázott.

Ez a vesztély különösen a Körös folyókat szabályozó gátaknál mutakozott Biharban. Egy másik eset a hörögirtás a szőlőelleneség sorába helyezte. Dunapatajon történt, hogy egy nagyobb birtokon, ahol a szőlő szántó-földeket, kivált tükörzésekkel, vörösköcsökkel, a birtok közepén fekkdt, már tavasz táján a szőlőbe ismét a hörögirtás. A szőlőben felállított törlők mellet 16—17 darab vesztelt el.

szepemberben, mikor a szőlő érn kezdett, még mindig anyai volt, hogy körülbelül egy-egy napra 4—4 darab hörögirtás esett. Saját szememmel láttam a törlőkben egy delután egy-egy hörögirtást, mely még egészen fiatal volt, jeleim annak, hogy a hörögirtást az iskolástól előrt és nemcsak éjjel, vagy napban látott a pusztításhoz, hanem nappal is.

Hogy a hörögirtás nem hiába járt a szőlőbe, arról egy hörögirtányának kibontása tett valomást, amelyben a szőlő tulajdonosa állt kg. súlyú friss, zöld szőlőbogyót talált. Amennyire jeleim annak, hogy a hörögirtást az iskolástól előrt és nemcsak éjjel, vagy napban látott a pusztításhoz, hanem nappal is.

Érdekes tudni azt is, hogy a hörögirtást voltak ellett szőlőbogyók mind a legkezebb elre s a hörögirtás olyan igenesen szedte le azokat egyenként, hogy egy sem sérült meg, csak a nyelcsőjét hártapta le. Azután a kamrájában olyanira pompásan állottak el, hogy egy szem sem rothadt el, vagy nem penészesedett meg.

Hogy a hörögirtás ezen két kártevélen kivül mennyire ártalmára van a mezőgazdaságnak, azt bizonyára minden gazda tudja, aki kötélt talajon gazdálkodik s így azt — amiről előtte képtel lehetne írni — nem is vázoló, de áttérek ezen állat irtására. Legidevelebb eljárás a hörögirtás irtása az a kis szőlő, ahol a hörögirtás számsa esztély és ezt végén, vagy té elején (történi, mikor a hörögirtás kamrája tell van maggal, jó is, kivált a szegényes népre nézve, mert a munka háladatos, ha tudjuk, hogy némely lyukból — mint előbb is említettem egy mértékzása szint is kikerül, mely mindenütt kiterjedt és a gátokhoz közt olyan jó, mint a többi mag. S ha ezt két mértéklyességű is kellene kiánsi, mert a kánthörögirtás kamrái néha ilyen mélyen vannak s csak a nöstények s a fiatal nemzedék marad az egy mértékly, vagy amég ennél is kisebb mélyeségű, s ha a munkás még három örök is ána a lyukak az még így is bőséges jutalom volna.

De hol a lyukak száma nagyon sok, és így ahol sok a hörögirtás is, ott az ássa lassu munka, mert ne feleddük el, hogy a hörögirtásnak telő helyéhez sok bejáró vezet 7—8 mm-es ritka) s mitűn az csak bejáró be nemnek örmegye, az a körülmény a munkást tétúra vezet, mert azt híven, hogy vagy be nem fejezett lyukra talált, abahagyja a munkát épp akkor, amikor a hörögirtást és kamrájától talán már csak egy-két kapavágás választotta el. S így egek után, ha tudjuk, hogy néha 3—4 órányi munka is csak így eredménytel végződött, az a körülmény a munkást tétúra vezet, vagy ennél nagyobb területen az ássát nem igen lehet folytatni.

Igen jó a hörögirtás köntése feltéve, hogy közelben viz van. Ez néha igen szaporu munka, de máskor egy kis várakozással is. Legjobb, ha ezt állandó munkás végzi, aki jól megismeri a földet, és a gátokhoz közt fogászával. Láttam esztéket, hogy a hörögirtás második kannaviz beöntése után kibűjt, de láttam azt is, hogy máskor a 6—7 kijároló bíró tanya 15—20 kanna vizeit elvették s a hörögirtás csak akkor tört ki barlangjából, továbbá szemtanúja voltam annak is, hogy még egyszer felém állt egy nagy horog, szűz állagváltása után egyetlen egy hörögirtást sem öntöttünk ki, addig azonnal az utána következé 5 perc alatt négy kanna viz beöntése után két lyukból 14 db és pedig 3 óreg 11 db fiatal bűjt ki.

Kapuvárost (Sopron) az ottani uradalomban az oldalsó talajtól két számszám közt, június 28-án augusztus 2-ig körülbelül 2000 darab hörögirtást ölt.

ki. Ennek az elértő eredményre a hőségek egy és ugyanazon fészékhez szolgáló lyukainak számatól, azok mélységeitől függ s eszerint itt is az áll, amit eléb az ásnákn mondand.

Kiönteni a hőségeköt mindaddig lehet, míg fészék telőre be nem tömti s ez körülbelül november elején szép időreje esetén azonban csak november végén történik. Így a egy lajos szekérrel két munkás és pedig egy meglett ember és egy gyerek jár; az öreg ott a vizet, a gyerek lesei a hőségeköt s ha kibúj a lyukából egészen, a kézben készen tartott füstelylappal jót koppint a gonosz eszt tartóknak.

A kiöntött hőségekötányt felesleges munkaismétlésnek kikerülése végett tanácsos azonnal jól betömni és a .melleje tüzött ággal, cözögérel, megjelölni.

Hol azonban az ássá (pl. gátáknál), vagy víznyárral miután a kiöntés nem alkalmazható, azt hozzá kell fogni a kikövezéshez. Ez abból áll, hogy a hőségek lyukába jó mélyen egy csipetű alakjára hasított végű pálcza segítségével egy darab meggyújtott kőszelálet adunk s a lyukat azután előbb fűvel vagy avarral bedugjuk s utána földdel annyira keményre bontjuk, hogy az egészen ássó hőségek ne szabadulhasson ki egy hamar, hanem fulladjon meg a kőzsgában, a kőndioxidban.

Ugyanezt a szolgálatot megteszi a szénkéng (helyesebben széndiszulfid), ebből egy lyukba 10—15 grammot kell adni s a lyukat szintén betömni. A szénkéng gáza megfojtja az állatot.

Jó végül a foszforpép is, egy, ahogyan azt a „Közlekek” múlt évi 86. számának 1495. s következő lapjain az emberek ellen áltánva közzétöltem.¹⁾ Ezt szintén tapasztalás alapján ajánlom.

A hőségeköt csak úgy heverték a foszforos péppel kezelt területen, mint poczkot s mind a kettő a foszforos péppel hullott el. Ez tehát márcziustól novemberig volna alkalmazható, azaz a módosítással, hogy itt a szalmát 3—4 decznyire kellene vágni és egy hőségekötükbe nem két szalalt, hanem 4—5-öt kellene adni.

Mint látjuk a hőségek irtása nemcsak egyszerű, de biztos is s ezért tehát azaz végzem s oraimat, hogy vajha csak fogná nek a kártevő kiirtásához, amely az országban a lehető legy ollyannya agasztó mértékben pusztított és jövőben még nagyobb károkat tehet.

Jalovicskó József.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

(+) **Franciaország.** *Prémium a len-s kendertermelőnek.* A francia földm. miniszter a len- s kendertermelőket buzdítandó, hektáronként 78 frank s 60 cm-re emelte a len- és kendertermelés prémiumát az 1897-ik évre.

A *manoirle-ti tejszertelvény iskola köréből.* A manoirle-ti (Doubs) tejszertelvény iskolában január 17-től 24-ig gyakorló sajtósok számára külön tanfolyam nyitattik. A tanfolyamok eljárnak a tejnek gyakorlati ellenőrzésére, a vaj szakzeri gyártására, továbbá a *groyer* s az *Emmentaleri* sajtok produkciójára fogják a fősúlyt fordítani. A doubsi gazdasági egyesület, mely nagyjából több részétvétő gyűjtésű 30 frankos, ki az engedélyt szavazott meg minden sajtónak, ki az

egy hétk tartó tanfolyamot hallgattai akarja. A pályázók a tejszertelvényi iskola igazgatójához adják be kérvényeket.

Katonalovak vétele. A francia lövészetközvetítő már bizonyos ideje avval a panszakulák lépnek elő, hogy a katonalovak vételével megbízott bizottság inkább a lókereskedőtől veszi meg a lószükségletét, semhogy egyenesen a tenyésztőkhöz fordulna. A hadügyminiszternek újabb rendelete elégtelét szolgáltatta a gazdákknak. Annak értelmében a lóvásárlásra kitiűtött lóknak nagyobb részen csakis tenyésztők állítanak eladó lovat a bizottság elé. Így például a 3 éves lovak eladásra csakis a tenyésztők jelenkezhetnek július, augusztus, valamint október s november hónapokban. *Szeptember hónapban a lókereskedők a tenyésztőkkel versenyezve jelenkeznek meg a lóvásárlásra.* Négy éves lovak január, február, továbbá április s június hónapokban egyedül tenyésztők adhat el a bizottságnak, márcziusban velők jelenkezhetik a lókereskedők is. A két kategóriába tartozó eladók között a lóvásárló bizottság abban a megkülönböztetésben állapodott meg, hogy *lőnyezetésnek* azt tartja, kinél az eladásra került ló ellett, s ki azt nevelte, *egy egyszerre 20-nál több lovat eladásra nem díti.*

Mellesleg jegyezzük meg, miszerint a

1. ábra. A hőségek.

lóvásárló-bizottság kimondotta, miszerint az 10—13 éves lovak már nem bírják ki a lovassági szokások hadgárolatoktól fáradalmait, de ennek dacára még használhatóak a hadszeregben, ha mint a gyalogosok kapitányok hátsa alkalmaztatnak. (?)

A *gabonatermelők díjazása.* Franciaországban *Desfrais* és *Godard* díjak osztanak ki évente azon gazdák között, kik a gabona-termelés terén a legjobb sikereket érték el. Az első díjat, 2000 frankot az észak a *Côtes-du-nord, Constantine* vagy az *Alpes Maritimes* megyékbeli gazdák között fogják kiosztani. A második, 3000 frankos díjat *Alsás, Turne, Yare, vagy Boches-du-Rhone* vidékebeli gazdák kapják. Felhivatnak nevezett vidéken mindazon gazdák, bériók, alberiók, szelrekek, kiknek gabonával (buzza, rozs, árpa, tatarka, kukorica, zab stb.) bevettét terültük 10—15 hektárral, — hogy a versenyen részt vegyenek. A nyertes az tesz, kinek *legjobb bucsja, rozsa terem.*

Az utóbbi termés minimuma az össztermés negyedrészé kell, hogy legyen.

(+) **Angolország.** *A földművelő termőföldje s népessége.* *Ravenstein*, a londoni kir. földrajzi társaság tagja a múlt héten felvilágosított tartott a földművelő termőföldjei felületéről s népességéről, mely adatokat a különböző országok statisztikai adatai nyomán gyűjtött össze. Számadatai szerint az öt világrész összterülete 133 millió négyszögkilométer tesz ki; ide nem

számítva a sarkok területét, melyek anélkül is néptelenek.

89 millió négyszögkilométer termőföld, azok 40 millió pedig termékenyek, 4 millió a teljesen terméketlen sivatagok felülete. A föld összakossága 1923 millió lélek, melynek 7/8-része természetesen foglalkozik. Számításra szerint planetánk maximális lélekszáma 6 millió lehet — ekkor népességét tud a föld táplálni — ezt a népességet pedig birni fogja 2 század lefolyása után.

(+) **Németország.** *A Német Gazdasági Tanács Szövetsége.* 1882—1885-ben, a Német Gazdasági Egyesület megalakult, úgy akkor a gazdasági téren működő tanácsok is mozgalmat indítottak, hogy az egész birodalomra kiterjedő *szövetkezetek*nek vessék meg alapját. A gazdasági népoktatás akkoriban még több helyen igen rosszul volt szervezve s alapos pótlásokra volt szoruló, amennyiben az oktatás irányja s céljáról nem voltak mindenféllel tisztában. Szükségét érezték tehát annak, hogy az ezen téren eddig gyűjtött tapasztalatokat megbeszéljék; összejöjjenek s a gazdasági népoktatás tárgyát minden oldalról megvilágítsák.

Midőn a Német Gazdasági Egyesület Frankfurt a/M-ban első kiállítását rendezte 1886-ban, tényleg össze is jöttek a tanácsok s a szövetkezes eszméjék fel is vetették. De bizony nem érték célul sem Frankfurtban, sem a red. következő évben rendezett gazdasági tanulmányon. A véleményeltérések minden alkalommal gátolták a szolid alapfeleltetését. A terv már dugába lútszott dőlni. A folyó évbenben a tanácsok *kerülti szövetkezes* alakult meg szórányosan az ügynek oly jelentékeny hasznára voltak, hogy egy nagy, az egész birodalomra kiterjedő szövetkezes eszméjék ismételve felvetették.

Az első gazdasági tanfolyam, melyet a Német Gazdasági Egyesület 1896-ban *Eisen-Achab* tartartott meg, a szervezkedés gondolatát csak szerketette. Ott 90 német gazdasági tanító, kik a birodalom minden részéből összejöhök, lelkesedéssel jelentette ki a *Német Tanács Szövetkezesnek* megalakulását, s nyomban bizottmányt választottak, mel y a tárgy további kidolgozásával bizottott meg.

Az idén április 17-én a Szövetségek már 200 tagról többel bírt s ezeknek hazájuk csalakozott még vagy 60 tag Thüringióból, Bajolországból s Würtembergből. Tagjai természetesen főleg a gazdasági iskolák s intézetek tanítóiból alakultak, azonban felvetették a gazd. egyesületek tisztisrile is. Felvilágosítású idejüknél az alapszabályok 1. §-án.

A *Német Gazdasági Tanács* szervezkedése a gazdasági népoktatás fejlesztését tűzte ki céljául. Ezt pedig elérhetének véli: a) A gazdasági szakoktatás kérdését megújító törekvések tartásával. b) Hol alkalmasnak találják a tagok, új földművelősköket szerveznek, vagy azok szervezkedését ajánlják. c) A tagok megismertének egymással oly iskolák szervezkedését, mely ajánlatosnak bizonyult. d) Oly birodalmi termékek terjesztése, melyek a népoktatással összefüggnek. e) A gazd. szakrodalomban oly tevékenységek fejtenek ki tagjai, mely a szövetségi munkásságát fokozza. f) Alapoktatás, a szervezkedést igazító tárgyaló szakfolyóiratok. g) Összekötés az országok kettő feléi közötti gazdasági ügyek ápoló testületekkel. h) Megkönyvíteli a tananyag beszerzését. i) A tagok között állítja a kollektívitas s a költségesítésközvetítés érzését.

¹⁾ Ugyanez az eljárás le van írva a m. kir. all. Rovattani Alomási által szerkesztett *egyszerűsített Füzetek* (1. sz. széri) cözetkötés és egyesek, valamint azok irásai) 30 s. következő lapján.

Az alakulás egyidőben megépültén azt is létesítettek az oly önhíjánján kívül segélyre szoruló tagtárs felszegésére, kit arra a bizottság érdemesnek talál. A „D. L. P.” azon véleményben van, hogy a szövetkezés mindazon egyének támogatására számítanak, kik a német hazát a földművelés magas színvonalán kívánják látni.

LEVELÉSZEKRÉNY.

Kérdések.

545. sz. kérdés. Lehetséges-e az, hogy egy fiatal úszó, mely még nem fejt szét, mások borjú szőpáza által tejről fejlődjen és egy másik kiter letérre adhadson?

Fa-Csász.

V. Á.

1. sz. kérdés. Európánál mely azon, egy év fordulás alatt bejárható 20–25 v. d. ke, mely ma napig a magyar gyarló gazdára nézve a legutánabban? Mily sorrendben volnának ezek látogatandók? Esetleg: Mik lehetnének egy ilyen utának szerényen számított költségei?

S. J.

2. sz. kérdés. Kerek szives utabizárlást, minő és mennyi fűmagkeveréket alkalmaznak — mindegyiknek külön megjelölését — egy-egy magyar hold hideg és félsötét természetű, telelvesny, sőt évező őszes talajra kaszálóknak való átalakítás céljából, megjegyzem, hogy ezen terület savanyú vand legelőtörés volt, ez évben megkapáltatták és folyó őszben adtam magyar holdankint 200 kg. Thomassalakat és ugyanennyi káinolt, melyet leszántattam.

P. P.

M. L.

3. sz. kérdés. Immunis homok talajban öt éves hazai szőlőtelep őszomposodásának nem jár-e részlellyel „Riparia portulacae” sima szőlővesztést illetni, nem hurcoltatik-e ezzel filloxera a hazai vesszőkkel telelített területe?

Esztelhető-e, s ha igen mi képpen az amerikai szőlőten a filloxera?

Megátmadja-e a filloxera, s szokott-e egyáltalán immunis homokos talajba ültetett amerikai szőlőten is előfordulni? S. Gy.

Feleletek.

Előfak megvédeése nyulat ellen. (3. ék felelet az 519. sz. kérdésre.) Fialat fákut nyulat ellen megvédeni a gyakorlatban sok eljárás ismerünk, melyek több-kevesebb felelnek meg a célnak. Saját tapasztalataimból kiindulva a költözést megelőzők tartom, ha azt elég magasan eszteljük úgy, hogy a nyulatok kálábra állva a kötés fölött nem férhetnek a fához s ha ennek a kötésnek megfelelő költözést használunk. Mert a szalmakötésben egy véleményen vagyok A. D. uralról s az ő első feleletében megjelölt hátrányokat szintén előismerem: rovar, sok egyrúnyával lesz s mert az éhes nyulat letérlik, kellő védelmet sem nyújt. Jobban megfelel a nád, különösen pedig a vesszővel körütkölt.

Azt hiszem azonban, hogy ezek az általánosnak alkalmazni szokott megelőzésben primitív védekezési módok kérdésitvő egyéppel sem kerültek el s kérdésének czélja azonban olyan eljárás utáni letérlik, kellő védelmet sem nyújt. Jobban megfelel a nád, különösen pedig a vesszővel körütkölt.

Ez elő pedig csakis a sokkal kevesebb munkával járó, tehát olcsó anyag mellett kevésbé költözést bekenésére érhető elő.

Y. I. ur 2. udakörzését második részében ajánlott meszelen nem válik be, mert lemossa az eső. Láttam épp ezért szekernekötést is használni és czelelni. Ezt igaz, hogy nem mossa le az eső, de viszont tökretkeszi a fát.

Bár az állandóan vagy számmal forgalomba hozott kenőcsöket magam is csak tartózkodással szeretem fogadni, ez esetben kivételesen mégis jó lelkiismerettel tudok ajánlani egy bevált olyan szert, ami aránylag olcsó is, az eső le nem mossa, sem a fának, sem a vadnak nem árt s keserű ízével fogva az ezzel bekenett fák a nyulatok zömét bántatlanul maradják.

Ez a kenőcs holsteini Quickbornban kg.-onként 4 márkáért (nagyobb mennyiségben olcsóbb) kapható „Pikrofoetidin”, mely azonban ma már értesülésben szerint — hibételen nem sokkal drágábban — Budapestben, Németdánál is beszerezhető, 1 kg. mintegy 2–3000 Ft-ig egyszer bekenésére, illetve egy télen keresztüli megvédésre elég, tehát bekeletül a kenőcs 100 fára körülbelül 4 kőra, míhez ha hozzászámítjuk a bekenés költségét is, csak 800 db fát számítva egy napasom emberre, 100 fa vételére tehát összesen legfeljebb 10 kőra kerülhet, mi természetesen jelentékenyen kevesebb, mint a költözést és kibontogást időrőlbel munkája. A kenést mindenesetre igyekezzünk korán, lehetőleg a tél beállta előtt végezni, száraz időben s legalább is 120 cm. magasságon.

Méltóteljes juhok kezelése. (Felelet az 534. sz. kérdésre.) Ércikkel ezéltől Szatmáregyében sok alkalmat volt a metéylely küzdeni s hosszú években keresztüli arra a meggyőződésre jutottam, hogy a metéylely gyógyitani egyáltalában nem lehet, sőt nem is célszerű.

Méltóteljes kártételé köztudomás szerint abban áll, hogy a májban télen át kifejlődve anyni, az emésztés elősegítésére szükséges epevaladékot von el az állattól, hogy az egészen leromlik, elcsenvesedik s ennek következtében nagy része elpusztul. De ha a jószág kibirja addig, míg a tavasza kifejlődik, metéylet pedig az emésztésben lerakja s ő magát elpusztul, vagy a jószág, ha csak túlságosan metéyletesedve nem hal meg, amikor is az egész máj tönkre lehet téve, kiheveri a bajt.

A metéylet en is, mint a legtöbb ilyen beíró parazitaik ellen óvó eljárások felelnek meg legjobban. Ne járassuk a birak, órszelletet az emésztésben, akkor nem gyűlik meg a bajjuk a metéylely.

De ha már nyájunk elméteyesedett, úgy a mindentelme gyógykezeléssel csak annál jobban elyengítjük jószágunkat; a helyett inkább tartassuk jól, hogy így télen át könnyebben bírja meg egészen megelégedés a céd anyag elvonását.

Hízaló takarmány. (Felelet az 537. sz. kérdésre.) A közölt takarmányfelelkek minden tekintetben megfelelő összeállítású és szelhető, mert löherészára, burgonya és bevermet családmé mellett egyéddi a tengeri-ízűségeket, hogy a bevermet családmé van előlérsére nem elegendő érotakarmány. Mindazonáltal mi a jelzett takarmányfelelkek készítettű összeállításokat az alábbiak szerint: ezen takarmánykeverékben azonban mint-hogy a szükséges tápanyagoknak a szervezetbe való bejutatásán végezt igen sok szénát lesz szükséges, hogy a szervezetbe való bejutás lesz a kelleltenél, úgy hogy különösen a II. időszakban kétséges, hogy a hízó képes-e felvenni a takarmányból ilyen nagy kvantumot. Minthogy pedig azt sem tudjuk, hogy a rendelkezésre álló takarmányfelelkből mekkora a készlet s egyéddi, de szintén negatív értéket tulajdonítok a szervezetbe való bejutásnak a legnagyobb mennyiségben, az összeállítás készítésénél csak a takarmányzabonyok értékészmát tarthatjuk szem előtt, tekintet nélkül, hogy az illett takarmányfelelkből a megszabott mennyiség a hízalás befeljeztől futja-e vagy sem.

Eszerint a hízalás I. időszakban 1000 kg. elősúlyra (ha marhamételeg nincs, két darabra értendő) és naponta adagolando: Burgonya 10 kg., bevermet családmé

20 kg., zabpólya 2 kg., löherészára 23¹/₂ kg., kukoricazara 2 kg. Ezen takarmányösszeállításban 29 140 szárazanyag, 2501 fehérjé, 15255 szénhidrát és 0549 zsír foglaltatik. Tápanyárny: 1:66

II. időszak 1000 kg. elősúlyra és naponta:

Burgonya 10 kg., bevermet családmé 10 kg., löherészára jómóniségű 31 kg., kukoricazara 2 kg. Tartalmaz 31770 szárazanyagot, 3020 fehérjé, 16264 szénhidrátot és 0569 zsír. Tápanyárny: 1:58.

III. időszak 1000 kg. elősúlyra és naponta:

Burgonya 10 kg., bevermet családmé 10 kg., löherészára jómóniségű 25 kg., kukoricazara 4 kg. Ezen összeállításban 28510 szárazanyagot, 2680 fehérjé, 15184 szénhidrátot és 0574 zsír tartalmaz 1:62 arány mellett.

Ezen takarmánykeverékek hátrányos oldalára már a fentebb leírtak kivételével a löherészából azonban kevesebbet adni nem volna helyes, mert akkor elegendő táplálékomból nem adunk a hízóknak s nem volna mielőst is zúrt produktum.

A többi takarmány pedig sokkal több arányú (burgonya és családmé) úgy hogy ha azoknak az adagját emelünk 1/3-talok szénhidrát adagolva az előirt szárazanyagot meg sem közelíthetjük, ha pedig a kukorica adagját emeljük, a szükségesnél jóval többet adunk zsírnál. Épen azért azt ajánlom, úgy részt, hogy az egyes takarmányemlék adagj között a kellő arány megtarthassuk, másrészt hogy a tápanyagokból sem többet, sem kevesebbet a meghatározottal ne adjunk, azaz takarmányt ne poseköljünk, szerezzen be valamely koncentrárt összetellett takarmányfélét, pl. repcealapjagost, amelyből 1000 kg. elősúlyra 2–4 kg. is elegendő, (ára a hízalási időny beállatával valtnem leemelkedett 540–570 forint között), a cztetésére a rendelkezésre álló takarmányok felhasználása mellett a helyes tápanyárny is elérhető lesz.

Az alábbiakban repcepozsgása felhasználásával a hízalás mind a három időszakára készítem összeállításokat a következőképpen: I. időszak 1000 kg. elősúlyra és naponta: burgonya 20 kg., családmé bevermelve 30 kg., zabpólya 2 kg., löherészára jómóniségű 15 kg., kukoricazara 1 kg., repcepozsgása 2 kg.

II. időszak 1000 kg. elősúlyra és naponta: burgonya 15 kg., családmé bevermelve 20 kg., jómóniségű löherészára 15 kg., kukoricazara 4 kg., repcepozsgása 4 kg.

III. időszak 1000 kg. elősúlyra és naponta: burgonya 15 kg., családmé bevermelve 20 kg., jómóniségű löherészára 15¹/₂ kg., kukoricazara 4 kg., repcepozsgása 2¹/₂ kg.

Ezen takarmánykeverékek összetétele a következőképpen:

I. időszak: 27353 szárazanyag, 2490 fehérjé, 15052 szénhidrát, 0619 zsír. Arány: 1: 66.

II. időszak: 26837 szárazanyag, 3028 fehérjé, 14452 szénhidrát, 0843 zsír. Arány: 1: 54.

III. időszak: 28348 szárazanyag, 2702 fehérjé, 14249 szénhidrát és 0730 zsír. Arány: 1: 59.

A takarmány elkészítését illetőleg utalok a „Közlelek”-ben általam már többször ismertetett különböző eljárásokra.

Még a hízalás időtartamát illetőleg vagyok hízó anyit megjegyezni, hogy csak abban az esetben lesz a hízalás négy hónap alatt teljesen befejezhető, ha a takarmány teljesen kifogástalan jómóniségű, annak az izlettségére suly fektetik, a megszabott szómóniségét (I. időszak 35–40 gramm, II. időszak 45–50 gr, és a III. időszakban 40–50 gr fejenként naponként) a hízók megkapják, s ha valamely közből akadály pi betegség fellépte az ökröket a hízalásban vissza nem veti.

J. G.

Elromlott lóher trágyaerője. (Felelet az 539. sz. kérdésre.) A szombati kabalán elromlott lóherét trágyázás czéljára fel lehet használni, mert vele tetemes mennyiségű tápszert víszünk a földbe.

Közvetlenül trágyázva vele, kat. holdanként 10—12 szekerre való számíthatunk, mely mennyiség, a növényi tápláló anyagokat tekintve, egy teljes istállótrágyázásra 6 r. fel- e ellenben humuskepző anyagokat jóval kevesebbet víszünk ki.

A helyi viszonyok dönthetik el, oszkerübb lesz-e közvetlen trágyázásra felhasználni, vagy pedig földdel rétegezve kompozitiorzni. Utóbbi esetben rövid idő alatt igen jó minőségű komposzt birtokba juthatunk. K.

Ökrök hizlálása. burgonyamásokkal (Felelet az 540. sz. kérdésre.) A köztel takarmányfelekkel az előbbiak szerint hizlalt mind a három idősazokká készítettünk összeállításokat; a burgonyamásokból az I. idősazokra, a míg a hízók meg nem szokják 80 kg, a II. idősazok 100 kg-ot és a III. idősazok 120 kg-ot vettünk számításba, mint maximum mennyiséget 1000 kg. kezelési időszakra.

Ezt azért bostájuk előre, mert ha már okból ilyen nagy mennyiségű moseklot 1000 kg. elősúlyra vezetni nem lehetne, (esetleg a moseklotörzés védelme kísér) úgy minden 10 kg. moseklot 1/4 kg. kítőni mennyiségű lóhereszáraznival kell pótolni.

A hizlálás I. idősazokban amely 6—7 hétig tart a hizás előreláthatósága szerint, 1000 kg. elősúlyra és naponta etendő:

burgonyamoseklot 8 kg., buzapolyva 5 kg., zabpolyva 5 kg., tengeridára 6 kg., kítőni minőségű lóherészára 13 kg.

Ezen takarmányösszeállítás 29 070 székrazanyagot, 2510 fehérjét, 1 948 g. szénhidrátot, és 0594 zsírt tartalmaz 1: 65 táparány mellett.

A II. idősazok 1000 kg. elősúlyra és naponta hét héten keresztül adagolando:

burgonyamoseklot 100 kg., zabpolyva 2 kg., kítőni minőségű lóherészára 15 kg., kukorica 7/4 kg., durva minőségű buzakorpa 1 kg., tartalmaz 27 192 székrazanyagot, 3018 fehérjét, 14 955 szénhidrátot és 0987 zsírt 1: 55 táparány mellett.

Végül a III. idősazokban amely hat hétig tart 1000 kg. elősúlyra naponta számításba kell venni:

burgonyamoseklot 120 kg., zabpolyva 2 kg., buzapolyva 3 kg., kítőni minőségű lóherészára 10 kg., kukorica 8 kg. Ezen takarmányekben 26 280 székrazanyag, 2770 fehérje, 14 568 szénhidrátot és 0860 zsírt foglaltak. Táparány 1: 58.

A receptegácsa feleletése oklevélletl nem szűrés, és a számításokból mint feleslegest a fentiekbe kiszámított jert. Azonban

A mi az etetés számát illeti, határozottan előnyösebb háromszor etetni mint kétszer. Háromszor etetés mellett a felvett takarmány sokkal jobban használtatik ki a hízó állat és sokkal kevesebb tápanyag megy veszendőbe. Többször etetni nagyobb felesleges, mert sok időt munka-ocsóklással jert. Azonban nem csak az etetés száma, de az etetési órák pontos betartására is suly fektendő; nagyon ajánlatos, hogy a hizálás egész lefoylása alatt minden nap egy és ugyanazon órákban kapják az ökrök a takarmányt. Ha pl. reggel 5—6, dében 11—12 és este 5—6 óra között történnek az etetések, az etetésbiztonsága végett etetéselővő mind mindig ezeket az etetési órákat megtartani.

A moseklot feleletéséről a czészterübb eljárás, ha a még friss, szinte forró moseklot az előre kimért számszacsokkára ráeresztjük s avval egyenletesen össekeverjük: ekközben a moseklot rendszerint annyira lehül, hogy minden vezény nélkül feleletés lehet. Ha a kompa a moseklotatás után a szalás takarmány fel-

etetés előtt a napi szó adagolással (I. idősazok 35—40 gr. II. idősazok 30 gr. III. idősazok 45—50 gr.) össekeverve helyesebb feleletni. Még csak annyit jegyez meg, hogy a déli etetés alkalmával való szalás etetésűd, mint reggel és este. J. G.

Fekete homokos vegyületű talajba alkalmas szőlőfajták. (Felelet az 541. sz. kérdésre.) A felsorolt fekete és talajba a következő korai asztali szőlőfajták ajánlatok:

1. Madeline Angeriné. Ez a legkorábbi szőlőfajták egyike, mely azonban azaz a rossz tulajdonságú bir, hogy rugára hajlandó, nem bír es hosszra — ha lehet — lugára mivelendő.

2. Oporto vagy Portugizi ké. Amár nem előrendű asztali szőlőfajta, mivel azonban tapasztalás szerint a Madeline Angeriné ennek társaságában termékenyebb, tañacos lesz azt a Mad. Ang. két oldalára ültetni, amár es inkább, mert középhosszu mivelés mellett elég bötérő.

3. Chasselas musqué blanc, vagy Passautti. Egyike a legfinomabb muskotályfajtáknak amely mindjárt a Mad. Ang. után kezd éri. Hozzá hasonlók a Chas. musqué de Nantes, Vray, St-Fiacre és az Aulduis. Mindannyian rövid csomó mivelés mellett kielégítő terméseket adnak.

4. Chasselas Tokaj Angeriné. Ez egyike a legszebb és legkellemesebb ízű típus Chasselas fajtáknak, mely nagyon megrödelni a figyelmet. Nagyon kívánatos lett volna, hogy kérdéstevő a talaj més és nedvességi viszonyairól is felemlített volna néhány adatot, mert ezek nélkül nehéz előlteni ama kérdést, hogy társaságba való gyérsége rendezése be szőlőjét vagy amerikai anylokba ötjottat ültessen-e. Ebből folyólag csak feltételesek ajánlhatjuk — tekintve talaja struktúráját — hogy ültessen európai vesszőt és tartsa fenn gyérséssel. Ha ellenben jobban vonzódik az öjtányok felé, vagy rendelj meg a 1006. sz. társaságba való szállításra az országjányi termelő r-társaságnál Aradon, vagy valamelyik nagy. egyesület öjtánytelepén öjtányokat. Most már nem fog kapni sehol, mert az idei kizéletek már mind elkelték. Sima vesszőket azt meg kaphat Forduljon Bucher Alajos szőlőszőlő felügyelőhöz B-Gyarmatra, a kibék. kerületébe a kérdéses terület is tartozik, az majd ajánl biztos és közeli beszerzési forrást, nemkülönben megadja a netalán szükséges felvilágosításokat ott a helyszínen.

Végül ami a beszerződ szőlővessző, vagy öjtánymennyiségét illeti, azt részben a terület beosztása határozza meg. Tájékozódás meglegyezem, hogy részese egy m. szőlő terület költségét kell számítani. E szerint tehát az 1000 \square ölt.területre, utakat, mesyékét meg véve figyelembe, éppen 4000 db vessző-vagy öjtányra volna szükség. A. D.

Fiatal szűsös bükköny (Vicia villosa) növények. (Felelet a 542. sz. kérdésre.) A beküldött apró növénykéken az első pillanatra meg lehetett látni, hogy azok fétfélek. Még pedig leveleik után a sötétbék vékonylevelűek valami bükkönynek. Vicsák az erdeleisebb világosbék levelelekből bíró növényéket pedig valaminő babonák, Lathyrus-nak voltak megjelölhetők. Arról szó sem lehet, hogy ilyen apró növényéket után a fajt meg lehessen határozni, annál kevésbé, mert mind Vicia, Lathyrus nagyon sok van hazánkban.

De hogy amennyire lehetséges eligazodhaszn a szűsös Vicia villosa magot s azt eszerébe elvetve akkorára neveltem, mint a minők a beküldött apró növények voltak. Összehasonlító az általam azonos szűsös bükköny magból nevelt növényekkel a kapott növényekkel, azok a fentemlített sötét vékonylevelű növényekkel megegyeznek s így nagy valószínűséggel mondhatjuk, hogy a beküldött növényékek közül a gyengébbek Vicia villosák.

Biztosan a Viciát csakis virágzásban, sőt sok esetben csakis akkor ha a természetűje is rendelkezésre áll, lehet meghatározni.

A vastagabb növényékek nemcsak, hogy nem Vicia villosák, hanem egyáltalában nem is Viciák, hanem valami Lathyrus-ok. Hogy minő fajhoz tartoznak, azt nem is gyaníthatom, mert veseleink között több Lathyrus-faj szokott találni.

Hogy esetleg a magvak után eligazodhaszn a kérdéstevő kértem, hogy ha van meg küldjön a vetőmagból. A kérdéstevő erre azt írta, hogy két helyről kapott magot, az egyik helyről kapottból, amelyben feltűnően kétféle volt a mag, már nincs, a másik helyről kapottból pedig küldött a maradvól. Ezt utóbbi magvak Lathyrus-magvat ebben nem találtam.

Már most a Lathyrus vagy a másik maggal került a szántóföldre, hogy már benne volt a szántóföldben. Ezt most már elődönteni nem lehet.

Ébél aztán az a tanulság, hogy ha a gazdó olyan magvakat vesz, amelyekből nem ismer (pedig a legtöbb takarmánynövény magja ilyen), azt oklevél vizsgáltassa meg valamely magvizsgáló-állomáson, hiszen a hazánkban termelt növények magjainak nagyrészt ingyen vizsgálják meg a magvizsgáló állomások nemcsak a mosmásra, hanem tisztaságára és csírázóképeségére is.

Még pedig oklevél szükséges, hogy a gazdó csak a kereskedő által küldött mustrát, hanem magát a megjött árt is még pedig ebből hiteles tanuk előt veti próba útján megvizsgáltsa, mert ha már a mag kikelt, nagyon sok esetben nem lehet a hibát ribizonyítani a magkereskedőre, s így a szántóföldi vizsgálat már csak eső után köpönye! #

Tarka ökrök hizlálása. (Felelet az 543. számú kérdésre.) Δ Az első idősazra jelzett takarmányfelek közül a vörös takarmányliszt összetétel nem ismerjük, amennyiben van gyavunk tisztában azzal, hogy kérdéstevő a vörös takarmányliszt elvezetés alatt rostaltjal, tróbulhulladékkal, zabmal és egyéb ismeretes zabhulladékkal, vagy más egyéb malomipari mellékterméket ért el?

Éppen azért azt sem mondatjuk meg, hogy a buza vagy rozskorpanak avagy a vörös takarmánylisztnek a vétele volna-e előnyösebb a hizlálásra s hogy melyik takarmány volna tápanyagtartalma illetőleg olcsóbbnak mondható. De különben is, pontos és redős alapon nyugvó számítás ezen két vagy háromféle takarmány pénzerékét illetőleg is csak akkor eszközölhetünk, ha egy előzetes vegyvizsgálás ezen takarmány tápanyagtartalma felől bennünket tájékoztatja; úgy a korpalék, mint a rostalt) és egyéb liyennel hulladékok igen valószínű összehasonlításra alkalmas anyagokban néha nagyon is messze tevéthetnek a való igaztól, tekintve, hogy a már többször úgy a külföldön, mint hazánkban Magyar-Övön és egyébutt is irányban eszközölt vegyvizsgálatok átlagértékzámait is igen nagy határok között ingadoznak.

Ami a többi takarmányfeleket illeti, azokból a hizlálásra a legelőnyösebb készítmények között összeállításokat: az I. idősazokban a vörös takarmányliszt helyett, melynek összetételét nem ismerjük, a rostaltjulladékok a m-óvári vegykerületi állomás által közöztett több vegyvizsgálata után nyert értékszámait használtuk fel. Eszerint az I. idősazokban, amely január hó végéig 1000 kg. elősúlyra s naponta a következőképpen takarmányozzoz:

Takarmányra 60 kg., középminőségű rétiszéna 8 kg., zabosbükkönyszéna 10 kg., tengeridára 1 kg., buzakorpa 3 kg., rostalt) 2 kg. Ezen takarmányösszeállítás 27 549 székrazanyagot, 2930 fehérjét, 15 738 szénhidrátot és 0486 zsírt foglaltak 1: 67 táparány mellett.

Január vége felé el lehet kezdeni a mostlékalt. Eleinte azonban kevesebb moslék etessék, mindaddig, amíg az ökrök teljesen meg nem szokják a takarmányra átállítását sem szabad azonban mindjárt felhagyni, mert a hirtelen takarmányváltatás igen könnyen megboszulja magát.

Azért is a takarmányra adagjait hirtől-hétre csökkentjük akképen, hogy 60 kg. helyett 40 majd 30 kg. adunk s eleinte 30 majd 40 később 50 kg. moslékkal potoljuk, úgy hogy a tulajdonképpeni I. időszakban naponta 100 kg. elősúlyra s naponta a következő takarmánymennyiséget kapják:

Burgonyamoslék 80 kg., lóherészená 17 kg., buzakorpa 2 kg., tengeridára 7½ kg. Tartalék 26810 szárazanyagot, 3 065 fehérjét, 14 713 szénhidrátot és 0 702 zsírt Tápanyárnyi I. 53.

III. időszakban a moslék mennyiségét 80 kg.-ról 100 kg.-ra emelhetjük, amár ha a hizók megszokták, még 120 kg. is képesek elfogyasztani. Tancosabb azonban inkább kevesebbet adni mint többet, nehogy az esetleg fellépő moslékszómór az ökröket a hizásban visszesse. Etetésed lesz tehát a II. időszakban 100 kg. elősúlyra és naponta:

Burgonyamoslék 100 kg., lóherészená 8 kg., jómónósójú rétszená 8 kg. tengeridára 7½ kg. Ezen takarmánykeverék 25 654 szárazanyagot, 2 745 fehérjét, 14 401 szénhidrátot és 0 681 zsírt tartalmaz, 1:58 arány mellett.

Az első időszakban január végétől tart; a második időszak hat hétig; a harmadik időszak pedig hét hétig tartson, úgy hogy ha semmi közbe nem jön, május hó első napjaiban a hizalás befejezhető lesz.

Tovább hizálni nem is igen érdemes, mert az elfogyasztott takarmány s a kezelési költség aligán térülne meg, de meg a már öt hónapig jóféle takarmányt és azokat a jószágotvágást is annyira megcsappan, hogy a takarmányt oly nagy mennyiségben felvenni nem képes s a tápanyagok kihasználása sem tökéletes.

A hizalási idő alatt az ökrök sötét is legyennek; az I. időszakban 40—45 gr., a II. időszakban 50—80 gr., a III. időszakban 45—50 gr. so véncsd számításba. J. G.

Teljezhető-e a szarvas? (Fülete az 545. sz. kérdésre.) Megjegyzés méltó mindenkéfélt, hogy a tejmirigynek a tejproduktum munkája egy oly fiziologiai folyamat, amely rendszerint csak vemhes állatban indul meg, s a leelűs után ér a tetőfokát, oly állat tehát, amely vemhes még nem volt, köztönsges kövülmenyek és viszonyok között nem fejlőd. Azonban amiképpen a fejése műveléssel fenntartható, söt fokozható és az egyszer megindult tej-elválasztás még akkor is, ha újabb vemhesedés be nem következik, azonképpen megindítható a tejelés a tejmirigynek örömi vizgatás (fejése, szopása) által, nemcsak, hanem fenntartható és fokozható az oylan általánál is, melyek se felhagya nem voltak, se nem fogoztak.

Hízen általánosan ismeretes, hogy már ezt is felhozom, az (az igaz, hogy leginkább asszonyok és embercsorok előit) hogy új szűlött gyermekek parányi emlőjében tej lehet, mit ha habaszonny vagy anyia kifejt, azt idezi elő, hogy még nagyobb mértékben válszáltszik az el.

Az Áttalálvaiban több példán is bizonyítja azt, hogy nöstények, s kivált szűk uszóké mesterségesen tejadása birhatók. Erre vonatkozó halóságok kísérlet is tétetett.

Volst-Ladepan pl. egy felűves izsónék mindeneap buzoztattva a cseszbimbóit úgy, mint fejésnél szokás, s az eredmény az lett, hogy a tejelés megindult s az állathó egýves korában már több, mint két liter tej nyeretett naponta.

Egy további esetet Frey említ. Az vonatkozik egy soha fel nem hígatott izsóre, mely

fejésre éveken át 10—12 liternyi tejennyiségét adott naponta.

Önmaguktól szopó és oly borjánkalt, melyet társai szorompó nem rókásag a tej-adás; s magam is láttam 4—5 hónapos ilyen öszopó és szoptott izsóket, melyeket fejni lehetett.

A „Küetlek”-ben nem régen egy gazda (nem tudok nyomára akadni, hogy hol és ki) ismeretett egy szarvas izsót, melyet fejt.

Végre — bármily hihetetlenül hangzik is — a tejmirigy izgatásához hímek is tejadása birhatók az irrodalomról számos esetről ismerlek, különösen bakkecskéről, melyek kétség-telmenten teszik ennek a tejadásnak előforulását.

Egyszóval tehát lehetséges, hogy még fel nem hígatott izsó, melyet társa szop, tejei s az sincs kizáró, hogy egy fejésre 2 liter tejet ad.

Ha emlékeztem nem csal, ilyen volt a „Küetlek”-ben ismertetett eset is. M.

Fümagkeverék telvényes-tözegecs talajra. (Fülete a 2. sz. kérdésre.) A kérdésben a jezett talajviszonyok között következő fümagkeverék lenne jó sikerrel alkalmazható. Megjegyzem, hogy a mennyiség két. holdjára vonatkozik s a tényleg elvetendő mennyiséghez 20% ráadás számíthatott.

Vetés ó-ra	Használati érték	Mennyiség kát. holdra
10%	Lolium perenne	71% 43 kg.
20%	Dactylis glomerata	53% 45 "
20%	Agrostis stolonifera	72% 15 "
10%	Holcus lanatus	40% 30 "
10%	Pheum pratense	48% 14 "
10%	Poa trivialis	45% 32 "
10%	Trifolium hybridum	70% 10 "
10%	Trifol. pratense perenne	70% 20 "
10%	Lotus corniculatus	80% 15 "
	Összesen	224 kg.

A fümagvakat jó lesz idejekorán megvenni (de nem kevert alakban) s egy nagyviszáltsó állományt azonosagra s használati értékre megvizsgáltatni. Azért tényleg felt a fümagvak általás használati értéket fenti keverékben is, mert az elvetendő még mennyisége e szerint módosul. Tanulmányozásra ajánlom Szilassy Zoltának „A fűfélé takarmánynövények és termelésük” című munkáját. K. K.

Immunis homoktalajba ültetendő Ripáris-portalis. (Fülete a 3. sz. kérdésre.) Eddig nem igen fordult még elő olyan eset, hogy a diloxerát sima vszövel valahova behurcolták volna és így etől nem két tartani, annál is kevésbé, mert ha tényleg immunis a talaj, akkor még abban az esetben is elpusztulna a filloxera, ha oda mesterségesen beletenitnék; hisz a talajimmunitás éppen arra vonatkozik, hogy az filloxeramentes. Az amerikai szőlőfajtákat épp úgy, mint a hazaitak, megdátmázza a filloxera; de azoknak egy részét teheti tönkre, nevezetesen a hybridajfákat; azt azonban nem tapasztalta még senki, hogy a Ripáris-talis is tönkre tette volna. Immunis homoktalajban eddig lehetséges meg abszolútum hízára. A filloxera által megdátmázott szőlőfajtásokon éppen azok a szimptomák észlelhetők, mint a megtámadott hazai fajtákon, t. i. a növekedés alábbhagy; a levelek, a tőke alján, ide előtt sárgulni kezdenek és korán lehalnak. A redőkövetők évbén a visszacsés még szintén előt és filloxera csoportja kör-alakulag megagóyobodik, melynek azonban már elhalófélben levő tőkék találhatók. Ezek a jelenségek természetesen csak köitöt, tehát nem immunis talajban észlelhetők és így megnyugtatóra ismételtem; immunis homoktalajban bátran ültetheti a Rip-portalist, vagy bármíno egyéb fajtát. A. D.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Értesítés az OMGE. tagjaihoz. — Meghívó. — Értesítés. — Szófosztás és borakait tanfolyam.	1
Visszapulánás az 1897-és évről. Budai Berna. — 2	2
Tárca. Szemelvényes Buzegon.	3
Állattenyésztés.	
Óreg ökrök feljuttatása.	3
Gazdasági állatlan.	
A hőségs irása. Jablonowski József.	4
Külföldi szemle.	5
Levegőkrány.	5
Vegyesek.	6
Kereskedelem, tözde.	11
Budapesti gabonafözde. — Vétőmagvak. — Mú-trágyák. — Szeszlet. — A központi vásároskörű árjegyzék a gabona és szeszlet állomány-cikkeik aráról. — Állattarcsák: Budapesti gazdasági és tenyészmarhavadár. — Budapesti vágómarhavadár. — Budapesti lóvásár. — Kö-bányai sertésvásár. — Budapesti szarúmarhavadár. — Ingatlanok árveszéi (20000 frt bec-sérteken felül.	12

Az OMGE. egyesületi tanácsának ülése.

Az egyesületi tanács fő Dossetoff Aurél elnökölte alatt f. hó 29-én ülést tartott. Beütanolt foglalkozott a tanács az Ausztriával esetleg megszűnő közös vántárgyalás alkalmából aktuálisa való kérdésekkel. Jelestül szükségcsnek tartja a földmívelésügyi miniszter figyelmét felhívni a III. orsz. gazdákönverszuszának az országos vántanács szervezésére vonatkozó határozatára, a mely következőkéfé szól: „Az országos vántanács újra szervezendő. A tanács fele tagja gazdákból álljon. A tanács elnökeire kéresek ki a kötéző kereskedelmi szerződésék, a kikészítési eljárás esztről-esztre való engedélyezés s minden kivételcs tarifa-kedvezménycs engedélyezés tárgyában, amelyek külföldi viszonylatokra vonatkoznak.” Ezzel kapcsolatban szükségcsnek tartja a tanács, hogy az esetleg meginduló vántárgyalások alkalmával az egyesület a statisztikai anyag beszerzéséről idejekorán gondoskodjék, de miután valószínű, hogy a kormány ezen adatok gyűjtésére foglalkozik, az elnök felkérlettek arra, hogy a földmívelési miniszterrel érintkezésbe lépve, bizalmas uton informálja magát, átengedné-e az egyesületnek az anyagot, hogy az alapján az egyesület a vántanalmányokat megtehesse.

Az OMGE. számvizsgáló-bizottsága é h 28-án tartott ülésében a bizottság elnököl Reusz Henriket válszaltotta meg.

Magyarország nem földmívelési. Megszokott közhelyét képezi minden nagyob jelentőségű beszédnek, hogy első sorban agrikuláris miniszter vagyunk. A jelenleg földmívelés-ügyi miniszter nem egy alkalmattal, így a I. országos gá dakönverszusz alkalmával, de a képviselőházban is több felszólalásban több-ször hangsúlyozta, hogy hazánk első sorban mezőgazdasági állam. S íme, ugyanazon kormányának egy másik tagja, a kereskedelemügyi miniszter amennyiben a lapok híre való — Marcovitsérem azon kijelentés közöztette, hogy régen volt az, amidőn még joggal mondhatták, hogy Magyarország földmívelő állam, ma már az ípar és kereskedelem hasonló joggal kíván léte és jelentőségét a gazdasági életben. A legutóbbi idegen egyáltalan nem tudánk elfogadott jelölésé tennünk arra nézve, hogy az ezen mondat tartalmazott helyességét igazolná, ha csak nem a folyó év rössz termeléséből indul ki a miniszter, amely vissza-tatással van egész kereskedelmünkre, annyira, hogy az jóformán teljesen szűnetel s vissza-

hatással van ipari termelésnek is annyiban, hogy a gazdának vásárlóképessége csökken. Tudjuk, hogy valahányszor a piacra kerül egy kedvezményekkel fentartott ipari telepünk, de tudjuk azt is, hogy ipari fejlődésünknek meg kezeletén sem vágunk vagy ha ezt nem tudnók, úgy megdühadtök az Országos Iparügyi testület, az iparkamárák és más ipari testületeknek az ipari fejlesztést, czélzó törekvéséből, Magyarország a magyar ipari fejlődéséről a közös váterületen belül szó sem lehet. Nagy áldozatok árán fentarthatuk az osztrák versenynyel szemben egyes ipartelepeket, de amint az állami támogatás ezekétl megvonatik, úgy rögtön a versenyt martakélnak esnek. Sőt ha még az öntöz váterületre is legközelebbi jövőben felállítatik, meg akkor is sok idő telik el addig, amíg egy magyar kereskedelmi miniszter ilyen nyilatkozattal joggal élhet. Abban igazza van a kereskedelmi miniszternek, hogy az ipar hasonló joggal kíván létez és jelentőséget a gazdasági éleleiben is ezen jöget és jelentőséget is először a gazdasági szerenket az iparnak megadni, természetesen mindenek egy, hogy az ne saját érdekeinek rovására történjék, amint a p. nagy malomiparnál az őrési engedély megadásával történt.

Szocialista földművelők kongresszusa.
A szocialista mezel munkások karcsos nyelében Budapestre kongresszusra jöttek össze, mely három napig tartott. Ami bennünket a kongresszus határozataiból különösen érdekel, az a munkástörvény elleni tiltakozás volt. Ezt a javaslatot a kongresszus a munkások érdekei ellen elkövetett valóságos merényletként tekintti. Amennyiben a mezel munkások a munkástörvény megsejtő szövegét megbüntetésének elvén nyguzszik, az egybeült szociálisták pedig az állami s tárgyalási jogrend teljes negációjára helyezkedtek, nagyon természetes, hogy a törvény megelődésüket ki nem nyerhette. Amint a kongresszus tárgyalásának szelleméből kiünök, annak a mezel munkások kongresszus megelődését ki akárná érdemelni, a földbirtokososságot teljes szubordinálásra kellett volna kimondani a munkásokveteléseknek. Sőt a szociálisták ideája még ennél is messzebb terjedt, mert a határozati javaslatnak hasonló kitérést, mint: „a technikai fejlődés, a termelési erők őrési növekedése nemcsak hogy fölöslegessé teszük a tulajdon mai alakját, hanem megteremti egyuttal a közös tulajdonhas szükségese szemléli s anyagi feltételeket” nem egyebet, mint a vagyonszösség problémámsá. Ezzel az u. n. szociálista-földművelők nemcsak a jog, de az észszerűség alapjait is elvessztették maguk alól. Ez megelődés, vagy mondjuk ki, a félvezetett tömeg öröngése, mely ellen szemléli gyervekkel küzdeni algha lehet. Itt mindenekelőtt a népmátszás eszközei között hatálytalanok. Amint sikerült a nép között a vezető szerepre jutniök egyes alprófétáknak, így az Ezeréves országgyűlés prófétáknak is, csak törödni kell a néppel. Sajnos, ez nem történt meg. Az elshagytott közép védetlenség volt s van kitéve a kommunizmus eszmék zsákmanúval, melyek immár megteremtették a nemzetközi forradalom hangulatát. Legyen resen a kormány és társadalom, vesse föl az állami mezel törvény elvét, mely végeredményében az elyengült elemek forradonságot végződik. Siessünk minden alkalmat s módot megragadni, hogy a népet humánus s hasznos intézmények hálózatára révén magunkkal összeelvásszuk s megmentsük öt a társadalomnak és a hazának.

A mezőgazdasági kamárák gabonárjegyzései. A gabona-örzöds feloklásra öta Németországban a gazdasági kamárák jegyzik a gabonádrakat. A merkantilis körök mindenek előkvetők, hogy bizalmatlanságot ébresztsenek e jegyzések iránt s nem mulasztották elyegyetlen alkalmat sem annak kiakadására, hogy az új eljárás mennyire nem lélel meg a külveletlenyeknek. Az agrárusok azonban nem landaktak el a kitarítás odavitték a dolgot,

hogy ma már azt jelenthették, hogy a mezőgazdasági kamárák gabonárjegyzései a külveletlennek a fözödéjégre tekernek. Az árak megdálplattása a következő faktorok értesítési alapján történik: 1. a mezőgazdasági kamárák tagjai; 2. a gazda-együletek tagjai; 3. számos gazda; 4. több molnár; 5. néhány kereskedő; 6. a városok vásárosbírósságai. Magának a mezőgazdasági központnak az ötszázötödöd tudósítja a tartomány minden vidékéről. A jegyzések alapját tényleg eladott gabonamennyiség s a tényleg kifizetett árak képezik, tehát teljesen megfelelnek a tényleges piaci helyzetnek.

A cukorárak. A világ december havi cukorkészlete összességében vége kisebb a tavalyinál, amint azt a következő hivatalos adatok mutatják:

Cukorkészlet	1897-ben 1896-ban	
	mértékmértékben	
Ausztria és Magyarország	4.250.000	4.400.000
Németország	6.882.400	6.837.800
Franciaország	4.278.600	5.008.110
Hollandia	901.880	615.850
Belgium	833.430	1.229.850
Anglia	731.200	1.322.840
Más európai államok	322.260	125.100
Európa összesen	20.127.870	21.149.580
Tengerentúli részek	3.174.510	3.430.350
Főösszeg	23.302.380	24.049.930

A cukorkészlet kisebbége és a cukorpiacok szűrlésára, máris áremelkedést okoztak, amennyiben rövid időn belül 12-12 forint 12-20 frtig emelkedett a cukor ára; s mint a kilátások után következtethető, a jövő évben is emelkedni fognak. Ezeken a körülményeken egyrészt a németország gyárak esélyek konkurláltára, másrészt az osztrák-magyar monarchia és Franciaország között a cukorpiacunk előlértését illett tárgyalásokra, továbbá az amerikai piacok szűrlés magatartására vezethető vissza. E körülményeknek gyarabosítására a cukorpiacunkra az amerikai káncsálhatják; mindenesetleg égyelméletesen kívánunk arra, hogy szerződéseik megkötésénél a megvált piaci konjunkturákat számításon kívül ne hagyják.

Gazdasági tanfolyam Szempelen. A Pozsonyi Magyar Gazdasági Egyesület által október 3-ikától bezárólag december hó 15-ig Szempelen rendezett gazdasági tanfolyam egy zárványosulért vért. E zárványosul tanfolyam utolsó felolvasását követőleg tartott meg decz. hó 18-án, igen élénk részvétel mellett. A földművelésügyi minisztert Magyar Küzér, a földmívelőiskolák főfelügyelője az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet Erdélyi Zoltán igazgató-titkár képviselte; ezenkívül a vidéki igazgatók is nagy számmal vett részt. A vizsgára a hallgatóságból 15-en jelentektek s általában tekinve a nagy anyagot, amelyet a gazdasági tanfolyam fölöllel, meglehetősen korrek feleleteket adtak. A tanfolyam előadói könyvelők gazdasági kartól, Sükén Zoltán, Zsigmond, kerültek ki s mint a legelsőben a dolgan, daczára, hogy 300 frt tiszteletdíj volt az előadók részére megvásvazva, ezen díjrol valamennyi előadó lemondott s az a tanfolyam lezörgaromásabb és legeszebb előmeneteli mutat hallgatói közt történt ki gazdasági gének, eszközök, magrak és műtrágya alájában.

Keszthelyi jubileumi ösztöndíjtalpítványra, a már kimutatótt 521 forintban kívül adományok utjában a tanintézet volt hallgatói: Schilhan Gyula 5 frt, Pillér Kálmán 25 forint, Zedobersky Viktor 2 frt, összesen 553 frt. Felkérők a tanintézet igen tiszteit volt hallgatóit, hogy a nemes czél megvalósítására bármily nagy összegű adományok címén a tanintézet részvesztésében. A küldemények nyilvánosan megnyújtóztatnak. Keszthely, Dr. Csánydy G., igazgató.

Állatforgalmi korlátozás. Ragados tödölöb miniszter a szarvasmarhák Bosznia és Hercegovina felé hirtve Magyarországra vezeköz törvényhatóságainak területéről tilos: Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pöcseny és Sáros vármegyékéből. Ragados száj- és körömfájás miatt kerülöknek Bosznia és Hercegovina felé bevitele Magyarország követező törvényhatóságainak területéről tilos: Ásotföhöd, Bács-Bodrog, Bihar, Csik, Esterházy, Fehérvár, Komárom, Krass-Sörény, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Szécsen, Temes, Torda-Aranyos, Torontál és Zemplén vármegyék területéről. Sértesztés miatt előt seretek bevitele Bosznia és Hercegovina Magyarország egyas területéről.

Állatforgalmi tilalom feloldása. A földmívelésügyi miniszter értesítése szerint Lipót és Árva vármegyék területéről szarvasmarhákna a belföldi forgalomba (Magyarország területére) való kivitele és elhajtása 1898. január hó 10-ét kezdve s az állatgyesztügyi általános szabály megártása mellett megengedettek. Jelen rendelet azonban a Horvát-Szlavonországokba, vagy megszállott tartományokba és Ausztriába, vagy egybekött külföldre való szarvasmarhákivitelre néve fenálló forgalmi korlátozásokat nem érinti.

1) Gazdasági tudósítók jutalmazása. Oroszországban a mezőgazdaság különöb ágairól való tudósításra 8000-én ajánlották tel szolgálatokat a földmívelési miniszteriumnak. Miködösükért ezek díjazásban nem részesülnek, hogy azonban mégis elismerésben részesüljenek, a miniszter külön érdemlepek készített egyen tudósítók listájára, kik megelődésükkel nékül 10 évig végeztek a tudósítást. Tagadhatatlannal öletes és praktikus módja a jutalmazás megelődésének.

Mezőgazdasági népies előadások. A Veszprémgazdasági Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszter támogatásával az 1898-én elölött Veszprém vármegyében terület népies vándor előadásokat tart a következő sorrendben: I. a pápai m. kir. földmívelőiskola tanító szemelnye által, 1898. évi január hó 2-án Kupon, 5-én Nyáradn, 12-én B-Tamásán, 15-én Csóthón, és 22-én Nagy-Gyémán, mindenkét az érdeklőség által kívánt tárgyól. II. Potaky Béla tanító által: 1898. évi január hó 2-án Pusztá-Miskén a talajmívelésből, 9-én Halimbán a kertésztésből, 13-án Tüskévör a növénytermelésből, ugyancsak 13-án Sömbly-Vásárhelyen az állattenyésztésből, 19-én Böcsön a növénytermelésből, 20-án Kislódán az állattenyésztésből, 23-án Ajkán a gazdaságok berendezéséről, 27-én Tiszaön az állattenyésztésből, 30-án Pádragon a talajmívelésből, s ugyancsak 30-án Csétkán a növénytermelésből. Április 13-án Noszopoln a gazdaságok berendezéséről. III. Both Miklós tanító által: Január 2-án Kádártán és Békán a szarvasmarhatenyésztésről, 5-én Miskén a talajmívelésről, 9-én Öskén a szarvasmarhatenyésztésről. Várpáladán a baromtienyésztésből, 16-én Tót-Vásorban, M.-Bernagn a talajmívelés és vetésforgóról, 23-án Vágy-Vásorban a gazdaságok számveteléről, Menechelen-Létfenyén a baromtienyésztésről, 30-én Vágy-Vásorban a szarvasmarhatenyésztésből, február 6-án Solyban Látéron a trágyakezelés és műtrágyáról, 13-án Szentkir.-Szabadán a gazdaságok számveteléről, 20-án Pápezerin és Kesésin gazdasági gének berendezéséről, 27-én Enyágyon és Fekésén a baromtienyésztésről, márczió 2-án Berényben, 24-én Hajmáskérben, 26-én Veszprémben, 28-án Berhidán, 31-én Kis-Kövácson, február hó 2-án Kádártán 4-én Solyban, 7-én Vámsón, 11-én

Sat.-Iskolának, 14-én *Külváros*, 16-án *Pálybeszár*, 18-án *Csajdák*, 21-én *Beikajár*, 23-án *Lepényben*, 25-én *Mező-Sat.-György*, 28-án *Enyinyén*, március 2-án *Fokszéden*, 3-án *Sió-Maroson*, 9-én *Mezőkomáromban*, 11-én *Nagy-Hádegytől*, 14-én *Tó-Vászyon*, mindenütt és mindenkor délelőtt a szőlőművelés és borászatok.

Munkássegélyző Szövetkezet Nagy-Kikindén. December hó 10-én *Jeszesszy Ignác* év. ev. lelkész kezdeményezésével N.-Kikindén egy Munkássegélyző Szövetkezet alakult. Az alakuló ülésen *Jeszesszy Ignác* volt az előadó, és előadásában megrajzolta a munkásnép mai állapotát és szükségesek találja, hogy a békes törekvés elemek érdekeit előmozdításra szövetkezzenek. Nyakon elismeri, hogy maga a gazdálkodás is válságok küzd, de érdekeink védelmére sem esetéik a munkás nép rovársán. A mezőgazdasági viszonyok javítása, tékony hatással lesz a munkásnép megőléhülésére, de fenmaradnak mégis minden körülmények között azok a nagy kérdések, amelyeket a munkásnép és az általános haladás érdekében meg kell valósítanunk! A megalkotott szövetség következő feladatai az alábbiak: 1. Midőn minden törvényes eszköz felhasználás a nép jogos és méltányos érdekeinek előmozdításra egyszerűszen alkalmat akar nyujtani, hogy a békes elemek külön tömörüljenek. a fennálló rend keretében érvényesüljenek. Szivesen lájja kebelében szemlélni munkásokat, a kik öszezökös kapsul szolgálatnak a külbömböz társadalmi rétegek között. 2. Szükségesnek találja a munkabér minimumának megállapítását. 3. Kölesön magtárak alapítását, hogy ne legyen kénytelen a munkás személyi élt hányában előre lekötni munkáját kétségbeesésig. 4. Elengedti a munkára utalt, vagy sok gyermekű isegre jutott családok segélyezésének. 5. Előmozdítja a munka- és munkásközvetítés ügyét. 6. A házi ipart fejlesztés és termékeit közevitli. 7. Felintésk otkatásról, helyes irányú szülőtevékek támogatásáról, gondoskodik. 8. Férőv munkásügyekere továbbképzést elősegíti. 9. A munkásokonhoz és kerteek alapítását terbebe veszi. 10. Az okseri telepítések ügyét elősegíti, felesleges munkaerő elvonása céljából.

Gazdasági előadások Léván. A Gazdasági Egyesületek Szövetségének közösen a barmsejgy gazdasági egyesülettel a Szövetség programja alapján Léván 1898. január 5. és 6-án a magyar-óvári gazdasági akadémia tanárok által gazdasági előadásokat tartat. Az előadások programja: *Cselek István*: Újabb tapasztalatok a tejgazdaság terén; *Cserhádi Sándor*: Újabb tapasztalatok a trágyázás körében; Növénytermelési tapasztalatok; *Hensch Árpád*: A vészforgókról; Az állattenyésztés és növénytermelés közötti helyes arányról. Dr. *Kossuthy Tamás*: Újabb tapasztalatok a takarmányozás körében. *Ujhelyi Imre*: A sertés- és elleni védőoltásokról. A gimnókor elterjedése hazánkban.

*) A bécsi es. kir. gazdasági főiskola november végén tartotta 25 éves fennállásának emlékkünnepét. Az ünnepi szónokoknak a főiskola mielőrti és működésére vonatkozó beszédeként nem lesz érdekeltek a közönség kíváncsiságát. „Iskolánk történetében tapozva felintjük, hogy szerepet vett benne a politikai esély. Már alakulását is azon nagy jelentőségű politikai eseménynek köszönheti, hogy az Ausztria Magyarország között létrejött kiegyezés következtében a magyar-óvári gazdasági akadémia Magyarországi tulajdonába ment át. Az évek folyamán gyakori nehézségekkel kellett megküzdünk. Első sorban vita tárgya volt az bizonyos mértékben ma is az, vajjon a gazdasági pályára lépők tudományos képzésében eredményes: nevelési előrelépés vajjon az iskolák a szellemi élt központjában vagy ölt helyeken állítsanak fel, ahol a praxis látszólag jobban ápolható. Ma ezen kérdéseknek és Ausztria mezőgazdaságára nézve kedvező

megoldást nyertek. Nem tulzok, ha azt mondom, hogy nem 1872-ben van főiskolánk születésnapja, hanem az tulajdonképpen 1896. június 24-ike azon nap, melyen császárunk, hazai mezőgazdaságunk legmagasabb védelője szentesítette azon törvényt, mely főiskolánknak Bécsben adott melió otthont. A főiskola 1872-ben nyitott meg 70 hallgatóval; hozzácsatolva 1875-ben az erdészeti szakot 174 hallgatóval; ma a gazdasági, erdészeti és kulturművelői szakon összesen 340 hallgatóval van; fennállása óta *4256-en látogattak. Ment von az iskolák belvívéséről, a természetvédelmi tanról a cél. Megemlítést érdemel az iskola segélygyelete, mely 24/4-és fennállása óta, tekintet nélkül a segélyre szorulók vallására és nemzetiségére 20600 frt készpénzt és 75000 élelmiszeri jegyet osztott ki, és közel 3000 firtjű társaságot gyűjtött; kezességét majdnem kizárólag a hazatérés végzi. Míg nem értük el célunkat teljesen, számos még a tennivaló, új tanszékre van szükségünk, évek óta törekvésünk egy kísérleti gazdaságot szervezni, a tanulmányi időt nyolcz félvekre kell tekintésztünk, nem azért, hogy az elmélet tanulmányozásánál, hanem szülőhelyeink, a természetet kívül hagyni azt, hogy a természetudományok alkalmazása folyton jobban terdődött a mezőgazdaságban. Ha iskolánk nincs is még teljesen kifejlesztve, mégis bírnak avval a tudattal, hogy az eszme, melyen alapul, erőtlen és életképes, és rendelkezik egy helyes utat járva célunkat elérjük, foltve, hogy az iskolán kívül álló körök részéről is kedvező megítélésben és segítségben részesülünk.

A kesztyhlyi es. kir. gazdasági tanintézet feltehetőleg a kiránálkása. A kesztyhlyi gazdasági ill. éves hallgatói mult hó 6-ikén dr. *Csanády Gusztáv* igazgató és dr. *Nyirődy Jenő* vegytan tanár vezetése alatt tanulmányutat tettek a Mezőg. Ipar Résztényártású káposztári bérletére. Éz alkalommal megtekintették a Résztényártású káposztári czukorkorokot is. Chikádok a természetvédelem alkalmazása mellett, a tanárok behatóan ismeretették a hallgatóssággal a gyár berendezését és a vegyi folyamatokat. A gyár berendezése mintaserül, az uralkodó rend és tisztaság pedig meglepő. A gyár munkásépessége -letések az iskolán napi 15-20 mm. u. n. homokczukor. Ezt tisztítás végett Oroszországba szállítják. Résztint rafináltalan Ázsiába exportálják, hol Hindustan budha vallása népei ilyenét fogyasztják. Megtekintették továbbá a Résztényártású mentel-pá, hol Újváry felügyelő az adóelő ménes eredetét, mely szárazszárazt, vegyest arden-murákió keresztet és angóarab felvél. Ungancsak szemügyre vették a Nyiresen működő, gazdasági szeszgyártást is. A két napra terjedő tanulmányutal által a hallgatósság a Résztényártású vendége volt. Egyuttal megemlítjük, hogy a kesztyhlyi es. kir. gazdasági tanintézet kebelében fennáll a „György-kör” mult hó 4-én tartotta rendező gyűlést. A tárgy: A czukor- és takarmányrépa betegségei és ellenségei. Irta és felolvastá *Matlitsa János* III. éves hallgató. A vitában részt vettek: *Batcz Lipót*, *Széchas János* és *Wahrman Sándor* III. éves hallgatók.

Mezőgazdasági tilti tanfolyam Péskán A földművelésügyi miniszter támogatásával, az aradmejgy gazdasági egyesület és a pécskai gazdák-ör kezdeményezésére Magyar-Péskán mezőgazdasági tilti tanfolyam létesült. A földművelésügyi miniszter e czélra 400 frt segédlet adományozott. Mult hó 6-án nyitotta meg a tanfolyamot *Szigeti Wara László* tanfolyamvezető számos gazdálkódó jelenlétében s bemutatónként az okserű trágyakezelésről, a különféle műtrágyákról szolt nagy szakvédelő előadás. A tanfolyamra jelenkeztek 94 rendezés hallgató, ezenfelül mindenkor gazdák névvel. A tanfolyam előadásai a hallgatósságnak kezdődött mértékben emelkedik a hallgatósság száma, hogy szükségessé válik egy párhuzamos osztály felállításáa. A tanfolyam előadásai

köznapokon 4-7 óráig tartanak s heti 3 órárt az gazdasági állattenyésztés, heti 3 órárt az gazdasági növénytermelés, heti 2 órárt irás és olvasás, heti 2 órárt gazdasági számvitel, heti 1 órárt erdészet, heti 2 órárt gyümölcsfa-tenyésztés, heti 6 órárt kosfiorrás, heti 1 órárt hasznos állatok tartása, ismeretelése, gazdasági órárt méhészet s havonként 1-1 órárt az különféle tárgyú előadás ember és állategészség, mezőgazdasági kérdések ismeretése tartat. Vasnaponként helyben és vidéken szakfelolvasások tartanak. Előadók: *Szigeti Wara László*, *Károly Albert*, *Wagner Jakab*, hasznos és káros állatok ismeretelése, *Bovadtsk Mihály* gazdasági tanfolyamot végzett népköszkai tanító az irás és olvasás és gazdasági számvitel, *Illán József* népköszkai tanító a méhészet, *Terényi Sándor* kinetári erdész az erdőgazdasági oktatás, *Imádi Imre* városi kertészi gyümölcsfajtenyésztés, dr. *Prischneman József* emberegészségint, *Juhász Nyitl* páll állatöltséggyártás, *Gaal Sándor* és *Mezey Andor* közgazdasági kérdéseket, *Vukulezsky Titusz* szőlőbári a mezőerdőirt gyümölcsök ismeretel, *Wagner Jakab* a kosfiorrásról tanítja, a tanfolyam előadásai a természetvédelem és az lett száma, nemkülönben lesz gazdák könyvtára is. A közrege nagy áldás ezen tilti tanfolyam szervezése, mert a nép a hosszú tilti estéknek nem a korszakban ölti el, hanem hasznos foglalkozás közben, aminek nemcsak erkölcsi, de anyagi áldozat sem fognak elmaradni az okserű gazdálkodás terjedésében.

Mezőgazdasági válság. Karacsányra jelent meg *Hegedűs Károly Armin* ok. gazdánk. „A mezőgazdasági válság megszűntetésének alapja” című munkája. Jogi és gazdasági reformok szükségessége, földművelés, földművelők osztál-berők, gazdasáspolitikai munkások kérdésén. Ára két korona. Megrendelhető szerzőlt Budapest IV., Kávin-tér 14. szám.

Népies gazdasági előadások. Az Abauj-Tornamégyesi Gazd. Egyesület által a tilti folyamán rendezendő népies gazdasági előadások programja az alábbiak: előadó: *Steeny István*. A mezőgazda legterhebb adóiról; előadó: *Köbeza Sándor*, állattenyésztési kerületi felügyelő. A gyümölcsfa nemestése, ültetése és metszéséről; előadó: *Uit István*, gazd. intézeti főkezelő. 8-án *Förri*. Kis gazdaságok berendezéséről. I. rész; előadó: *Steeny István*, gazd. intézeti tanár, tükár. Gazdasági lötenyésztésről. I. rész; előadó: *Hammerberg László*, vármegyey főkezelő. 10-én *F.-Mezővárszén*. A közsej apaiálkok gondozása, tartása és használataláról; előadó: *Köbeza Sándor*, állattenyésztési kerületi felügyelő. 19-án állatbetegségekről, endőri intőzetekről, vadász vágható gyomter, telep, lulla-elkarkítás — czéjja és haszna; előadó: *Leidl Emil*, állami állatorvos. 15-én *Sándor*. A szövetkezetek ügyről; előadó: *Káger József*, plébános. A fojós tehénok ápolása, gondozása és tartásáról; előadó: *Köbeza Sándor*, állattenyésztési kerületi felügyelő. 17-én *Szepebén*. Tömögesebb állatbetegségekről sertsorbánca, sertésvesz és gümőrköb; előadó: *Leidl Emil*, állami állatorvos. Vizmosások megköltése, az alagevesztés és reitőntözés rövid ismeretelése; előadó: *Udránszky József*, kerületi felügyelő. 19-án állatbetegségekről, ültetés és művelési módjáról; előadó: *Uit István*, gazd. tanintézeti tanár. Vizmosások megköltése, az alagevesztés és öntözés rövid ismeretelése; előadó: *Rosenauer Lajos*, kulturművelők. 22-én *Förri*. Kis gazdaságok berendezésének folytatása; előadó: *Steeny István*. Gazdasági lötenyésztés folytatása; előadó: *Hammerberg László*, 24-én *Tornán*. Vizmosások megköltése, az alagevesztés és örtözés rövid ismeretelése; előadó: *Robringer Sándor*, kulturművelők. Hizo állatok takarmányozása, gondozása; előadó: *Köbeza Sándor*, 29-én *Szepebén*. A földművelésügyi miniszter közölnéve; előadó: *Káger József*, plébános. A talaj okserű műveléséről; előadó: *Gerbeny Géza*, gazd. intézeti tanár. Február 5-én *Za-*

„HAMPSHIRE DOWN“ JUHOK.

Kitűnő hús, jó gyapjú, nagy súly.

Ezen kiválon értékes

Angolországban tenyésztett juhok
bámulatosan korai

fejlettségükkel fogva utolérhetőnek.

ezen kívül pedig oly erős szervezettel, hogy

mindent éghajlathoz alkalmazsak,
és a hús mennyiségét és a viszonylag nagy mennyiségű
sovány húsra való tekintettel egyedül állanak.A „Great Smithfield Club“ 1898. decemberi kiállításán
Londonban több „Hampshire Down“ volt kiállítva mint
bármely más fajta. A kiállított 22 csoport bányás dió
súly a (3 db minden verselés) állag nem kevesebb mint
197 fontot tett ki minden bárányul, és ezen a bárányok
egy csoportja a legjobb rövid gyapjújak mesterséges
reszerelővel a kiállításban 21 1/2 hónapok alatt.
Egy „Hampshire Down“ megyeritve továbbá az első
díjat a legtovább állatok versenyében valamennyi más
rövidgyapjas fajok ellenében.**E. Leinhaas, Freiberg i. S.**

ajánlja, mint hosszú évek óta specialista teljes

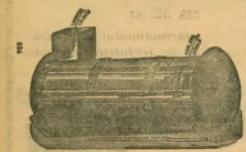
mezőgazdasági szeszfőzde-itszeszfinomított és cselező gyár berendezését, ugyanezt minden egyes és szakmába
vágó gépeit és eszközeit,**GÖZGÉP-KAZÁNOKAT.**

Árjegyzekek és költségvetés ingyen.

MAGYARORSZÁGBAN SZAMOS REFERENCIA. 4895

H-alakú aczéli patkó-sarok. Folyton élés, a legjobb styrári aczéliből
koronapédés lehetetlen; biztos járás
által a levált kímélt, használható el-
csúszó, mint a közönséges patkó-sarok.
Árjegyzekek ingyen és bérmentve kapható
KASZAB és BREUER Budapest, VI. Est-
vás-utca 42. patkó-nyergők és csavár-
áruágy és minden jobb vaskereske-
désben.**GRAEPEL HUGÓ**

szabadalm. lóheré- tokászoló készüléke

minden esetlegesen kiküldetve, 25 szárazévi sa-
ggyobb munkabiztonság, mint bármely más készülék.
Legkötöny szerkezet legelősebb árban
GRAEPEL HUGÓ géppáronal Budapesten,
V., Külső váci-ut 46. sz.Van szerencsés/nh borsos' tudomásra jutattal,
hogy az évszéked óta fenálló**szarvasmarha és birkaüzemvány üzletünket**tekintet nélkül a legutóbbi időben nyereségkedése
nyakut magán vállalatok az ugyanevvel 'Hilapessi
válságról részvény-tirasságra' továbbra is válto-
zatlanul folytatjuk.Megjegyezzük, hogy a címünk alatt érkező
szarvasmarhák eladását — valamint a gondozást is
megjegyelt — **Kiszárolg magunk és nem**
alkalmazottak eszközök.A felsoroltak után kérjük tehát a szállítma-
nyokat — ugy mint eddig — ezennel is címünk
alatt: — **BRAUN JÓZSEF és FIA, Budapest,**
Ferencváros-Marhavásár' küldeni.

Kiváló tiszteltelt. 5101

BRAUN JÓZSEF és FIA.A budapesti marhavásár' elődri pénztár ál-
tal közzétett hirdetése fogatmanás alapján, hogy oly
féltetvére aikat okot, mintha a jövőben a bud-
apesti marhavásár'eren csak a vásárúntér részv.
láraságának volna jóga kizárólagosan uralkodni.Ezrel szemben hitközlőd'ük összes igen tiszt-
elt megbörök, valamint a t. közönségnek tisztelt-
előjében, hogy több mint 30 éve fennálló marha-
bizományi társulat, mint ilyen tovább is fog működni
a budapesti marhavásár'eren.Az üzlet hagyományunkhoz híven, m. továbbá
a oda átvételünk, hogy tisztelt megbörök érdekeit
sem előt' tartjuk. Minden az tiszteltelő tudomására
hozunk, kérjük küldeményét, ugy mint eddig csak e
m czéplének**Schik és Frank**

(Budapest—marhavásár'tér)

üzemre' küldeni szivesköljék.

4913

Tisztelettel
Schik és Frank,
(ezelőtt Schik Mór és fia.)

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása

■ gazdák és hizlalók használatára. ■

Ára portmentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

<p>Árak franco csomag- ban, becsit ledobható szálfűtve tartány ca 21 kilo, kikötődő 40 kr. tartány ca 50 kilo kikötődő 36 kr. postán nyeres csomagolás börmentesen 4 kilo 4 kilo 1 phlozencsok bent 2 frt 50 kr., 4 kilo 4 phlozencsokban 3 frt. Készülékkel gyűve kikötődő 10 krajczal több. Vismetel börmentesen vadászok máknak.</p>	<p>TERMÉSZETI NYERÉS-VASELIN Pala és Bőr-poliszter 4Hlszint mely bürmentesen fr. 24</p>
---	---

**Veszek
Czirok-
szakált**

minden mennyiségben.

Ajánlatok

Seltmann Dezső

seprőgyárához küldendők

H.-M.-Vásárhelyre.**GÉPOLAJAT,**u. m. valódi tisztá ollvaolajat, elsőrendű
szarvalított repeszolajat elsőrendű ásvány-
olajat stb.

Kocsnikenőcsöt, Petroleumot

székákat, takaró- és székérpönyökat,
kétrányfestékeket, fedőlakot.**Szalonnát****Fertőtlenítő szereket,**u. m. karbolsav, karbolpor, cecolin, zöldgálics stb.
régyszer karboliciumot, keserűségi tisztítást stb.**MŰTRÁGYAT.**Mindenkör a legmagasabb napi áron, készpénzért
mellett vásárolás; gazdasági és erdő vetőmagyakra,
mely ezóra mintázott ajánlatot.

Szállít:

KRAMER LIPÓT, V. ker.,**BUDAPESTEN,**
Akadémia-utca 10. sz.

Telefon.

Sürgőnczim: „CERES“ Budapest.

Telefon.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

Gőzekéket, Gőz-utlhengereket

Gőz-utimozdonyokat

a legököltebb szerkezettel és legolcsóbb árák mellett szállít

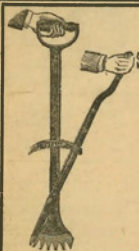
John Fowler & Co.

Telefon 92—50.

Budapest—Kelenföld, a vasúttal állással
közvetlen, Zomben,

hol is épített új telepeken gőzek szerkezeteiről tálratot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalék-részek-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (közönségi) pályaudvarról és a déli vasuton Buda-
pédtől könnyen elérhető.

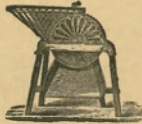
Legújabb szabadalmazott
széna- és szalmakazal-nyeső-olló „RAPID”
Szeceksavágók járgány- és kézhajtásra,

Legújabb szabadalmazott
„RAPID” darálógépek.

Wentzki-féle
szabad.

gyorstakarmány-
füllasztók.

nagy készletben.

Friedlaender József

gépgyára

Budapest, VIII., Külső Kerepesi-ut I. sz.

Áz összes gazdasági gépek gyártása. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

EGERESI MŰTRÁGYA-GYÁR

KRAMER J.

Ajánlja kelően száraz és könnyen szór-
ható műtrágyát, nevezetesen

magas Csontliszt-Superphosphátot, Párisi Casselanté, Trégyayssant
szárított szalmából készült, a legelőcsináló árszámban.
Fóvilágosítókkal, árszámbával és ismerető füzetekkel készséggel szolgál
a késponti iroda:
BUDAPEST, V. kerület, Dorottya-utca 9-dik szám.

Kern Róbert

Budapest, V. ker., Váci-út 26

Dúsán felszerelt raktárt tart a következő kiváló minőségű czikkekből:

Hengerelt rúd és idomvas, mint: lapos, gömblyög, rács-
keret és U-vas, gerenda stb.

Vaslemez, mindenféle méretben.

Kovácsolt csövek, és öszekötő darabok; légszusz- és vízve-
réses stb.

Üntött csövek, vízvezetési- és csatornázási czölokra, valamint
mindennemű felszerelési tárgyak víz-
légszusz- és gőzvezetékhez, mint: tolatyúk, mindenféle csapok, fémárók
légszuszítógépek stb. stb.

Szerszámok, különlegességek saját gyáranból, mint: marók,
dörzsárak, csavarmentők, furók, csigafurók, cső-
csavarmetszők, csővágó, csésztű stb.

Árjegyzékek bérmentve és ingyen. 4070

Gőzekék

utczai lokomotivok,

gőzcseplőgépek hajtására a főhercegi vasutveükből. A gépek vásá-
rlásánál mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szives tudakozások

Erzherzogliche Cameral-Direction

in Teschen in Schlesien, czimen. 4091

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR

Magyarországi gyártelepe

Budapest, Külső Váci-ut 1443.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes mezőgazdasági iparágak számára szük-
séges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyarak, Sörgyarak, Malátagyá-
rak és Szeszgyarak teljes berendezése
és átalakítása.

Shaktekintély mezőgazdasági szeszgyarak és
czukorgyarak terén.

Szeszgyarak berendezése hosszabb lejáratu
törlesztéses kölcsön mellett.

Minden szakbarágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen
szolgálatunk.

Mezőgazdasági czelokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb
gőzgépe. — Helyettesít minden gőzgépet
és locomobilt. — Cseplésre és minden
egyéb gazdasági gép hajtására a legalk-
almasabb. — Fűthető szénnel, fával,
cszerrel és minden egyéb hulladékkal. —
Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve
égsz 30 lóerőig gyártjuk.

